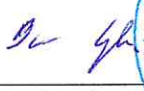

2025/5/0009 144

A Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Jóváhagyásra előterjesztette:	Jóváhagyta: Hódmezővásárhely – Ótemplomi Református Egyházközség, mint fenntartó részéről:
 Bovier Hajnalka igazgató	35/2025. (05.30.) ig. h. alapján Bán Csaba ótemplomi lelkipásztor

I.	BEVEZETŐ	6
1.	Az iskola rövid története	6
2.	Az iskola küldetésnyilatkozata	7
3.	A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek közös nevelési célkitűzései	7
II.	AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	11
1.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, cél- és feladatrendszere, eszközei, eljárásai	11
1.1.	Értékközvetítő keresztyén nevelés.....	11
1.2.	Értelmi és érzelmi nevelés, oktatás	14
1.3.	Az értelmi nevelés; célok elérését szolgáló legfontosabb feladataink.....	15
1.4.	Tanulmányi céljaink akkor teljesülnek, ha	15
2.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	17
3.	Teljeskörű egészségfejlesztési feladatok	18
4.	Közösségfejlesztés, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	21
5.	Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	22
5.1.	A nevelőtestület	22
5.2.	A pedagógusok helyi pedagógiai feladatai	23
5.3.	Az osztályfőnöki munka mérföldkövei	24
5.4.	Nem pedagógus munkakörben dolgozó munkatársak	25
6.	Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	26
6.1.	A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek.....	27
6.2.	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel, valamint sajátos nevelési igényű összefüggő pedagógiai tevékenység	28
6.3.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	30
7.	Tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	31
8.	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának rendje	31
8.1.	Nevelési partneri közösségek, képviselői fórumok	31
8.2.	Kapcsolattartás az intézményi partnerekkel	33
8.3.	Külkapcsolati-, testvériskolai kapcsolatok	34
8.4.	Szülői közösség	34
9.	Tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, szóbeli felvételi vizsga követelményei	35
10.	A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai	35

10.1.	Felvétel és átvétel a nyolc évfolyamos képzésre	35
10.2.	Felvétel és átvétel a négy évfolyamos képzésre	35
11.	Elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	36
11.1.	Elsősegélynyújtási alapismeretek	36
11.2.	Környezeti nevelés	37
III.	HELYI TANTERV	39
1.	A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, térítésmentes tankönyv igénybevételének biztosítása	39
2.	Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai	39
3.	Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	41
4.	Választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	41
5.	Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, közép- és emelt szintű érettségi vizsga tárgyai, milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett tehetnek érettségi vizsgát	43
5.1.	A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés	43
5.2.	Előrehozott érettségi vizsga	44
6.	Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei	46
7.	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, magatartás és szorgalom minősítésének elvei	46
7.1.	Ellenőrzés és értékelés	46
7.2.	Iskolánk közös értékelési alapelvei	47
7.3.	A szaktárgyi értékelés	47
7.4.	A magatartás értékelése	48
7.5.	A szorgalom értékelése	50
8.	Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	51
8.1.	Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai	51
8.3.	A vizsgák szervezésének rendje a gimnáziumban	52
9.	Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	52
9.1.	A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei	53
10.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	53
10.1.	Az osztályba sorolás rendje	53
10.2.	A csoportbontás elvei	54
10.3.	Nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek szervezése	54
10.4.	Hagyományok ápolása	55
10.5.	Rendezvények	55

11.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	55
11.1.	A Nemzeti Alaptanterv (NAT 2020) kiemelt fejlesztési feladatai	55
11.2.	Környezeti nevelés	56
12.	Tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	57
12.1.	A tanulói esélyegyenlőség, a szociális hátrányok leküzdésének támogatása	57
13.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	58
14.	A tanulók jutalmazásával összefüggő intézményi gyakorlat.....	60
14.1.	Jutalmazási hagyományok.....	60
15.	Egyéb, szükségesnek vélt elvek	62
15.1.	Énkép, önismeret	62
15.2.	Pályaorientáció	62
15.3.	Gazdasági és pénzügyi nevelés	63
15.4.	Médiatudatosságra nevelés	63
16.	A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítés fejlesztési feladatai és követelményei	64
17.	Iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különbözeti vizsga, egyéni segítségnyújtás, türelmi idő – évfolyamismétlés.....	64
18.	Sajátos pedagógiai módszerek.....	65
19.	A választott kerettanterv megnevezése.....	67
19.1.	A 2020 szeptemberétől induló képzések órahálói:	69
19.2.	A 2020. szeptembere előtt induló képzések órahálói	75
IV.	A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	78
1.	Kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései.....	78
1.1.	Általános célok, feladatok	78
1.2.	Nevelési feladatok, programok.....	79
2.	A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....	81
2.1	Az életrend szervezése	81
2.2	A tanulás szervezése.....	82
2.3	A szabadidő szervezése	83
3.	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	84
4.	A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkózását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei.....	84
4.1	A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei.....	84
4.2	A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenységek elvei.....	85
4.3	A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei	85

4.4	A tanulók pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei	85
4.5	A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei	86
5.	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve.....	86
5.1	A szociális hátrányok ellensúlyozása	86
5.2	A beilleszkedési és a magatartási zavarok enyhítését célzó feladatok	87
6.	A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei.....	87
6.1	A kollégiumi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	87
6.2	A művelődési tevékenység szervezésének elvei	88
6.3	Sport és testedzés nevelési feladata	88
7.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek.....	89
8.	A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve	91
9.	Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	92
10.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	93
10.1	Egészségnevelési elvek	93
10.2	Környezeti nevelési elvek.....	95
V.	MÓDOSÍTÁSOK.....	97
1.	Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium Pedagógiai Program módosítása 2021. 09.22.....	97
1.1.	Az idegennyelv-oktatás módszertanának megújítása intézményünk pedagógiai programjának részeként, deklarált oktatási-nevelési munkánkkal összhangban	97
1.2.	A digitális pedagógiai módszertan a nevelő – oktató munkánkkal összhangban	99
1.3.	Az informális és formális módszertan összhangja az idegen nyelvek és a hitéleti oktatás, nevelés folyamatában	101
1.4.	Hódmezővásárhely – Ótemplomi Református Egyházközség két intézményében, a Szőnyi Benjámin Református Általános Iskolában és a Bethlen Gábor Református Gimnáziumban, a Jövőnk a tét elnevezésű EFOP 3.2.5-17-2017-00006 sz. nyertes projekt végrehajtására és fenntartására kerül sor. Ezek a programegységek szervesen kapcsolódnak mindkét intézmény Pedagógiai Programjában megfogalmazott pályaaorientációs feladatokhoz, célokhoz.	102
VI.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA	103
1.	A program hatályossága	103
2.	A változtatás feltételei	103

I. BEVEZETŐ

„*Timor Dei est initium sapientiae*”

Iskolánk 1723-as címerében őrzött jelmondata a Zsoltárok és a Példabeszédek könyvét idézi: „*A bölcsesség kezdete Isten félelme*”.

Keresve sem lehetett volna találóbb bölcsességet lelni egy iskola alapításához, mint amit elődeink választottak a Szentírásból. Az ősi jelmondat antik tömörséggel írja le azt az utat, amely a keresztyén nevelés lényege. Ezen az úton a pedagógus vezeti a diákot, és bár eltérőek a feladataik, lehetőségeik és felelősségük, mindketten a Mester tanítványai. Ebben közösek, egyenrangú partnerek. E kettősség jellemzi a pedagógiai kapcsolatot.

1. Az iskola rövid története

Gimnáziumunk a *Debreceni Kollégium* partikulájaként a XVI. század óta működött hódmezővásárhelyi „latin skóla” jogutóda. Az intézmény 1723 óta — egy korabeli iskolafejlesztés részeként — latin nyelvű szabályzata által dokumentáltan magasabb szinten folytatja működését a református eklézsia kebelében. Ekkortól ismert a fejlécünkben is használt, 2010-ben visszaállított eredeti iskolacímer, benne a pálmaágakkal ékesített bibliai felirat: TIMOR DEI EST INITIUM SAPIENTIAE.

A harmincas évek nemzeti reneszánsza jegyében a korábbi *Hódmezővásárhelyi Református Főgymnasium* felvette az iskolapatrónus *Bethlen Gábor* erdélyi fejedelem nevét. Ebben az is közrejátszott, hogy Vásárhely az Alföld és a Partium, Erdély között a kapu szerepét tölti be.

1948-ban államosították a gimnáziumot. A kommunista diktatúra nagy hangsúlyt fektetett az intézmény „átvételére”, az ideológiai harc azonban többnyire sikertelen maradt az alma materhez hű tanáregyenrangúak helytállásának köszönhetően. 1956 őszén a szegedi egyetemisták forradalmat előkészítő megmozdulásaival egy időben a bethlenes tanulók Diákszékesbányát tartottak, ezért közülük 17 diák nem tanulhatott tovább, igazgatójukat, *Gyáni Imrét* pedig bebörtönözték, és megfosztották tanári hivatása gyakorlásától.

Az ezt követő években a pártállami oktatáspolitikai törekvéseit részben megghiúsítva a gimnázium — Németh László író négyéves tanárkodásának is köszönhetően — a nemzeti és európai értékek közvetítője maradt.

Az intézmény jelenlegi műemlék főépülete 1896-ban a kor egyik legkiválóbb építésze, *Sándy Gyula* tervei alapján épült neogótikus stílusban. A tervek az építkezés anyagi forrásának kimerülésével kissé csonkítást szenvedtek, bár az elődök így is kiváló épületet emeltek egy nyolcosztályos gimnázium működéséhez.

Az 1960-as években a diákszám növekedése bővítést kívánt. Ekkor épült a főépületet és a tornatermet összekötő 6 tantermes épület. A bővítés szükségessége vitathatatlan, azonban az építészeti megoldások nem mindenben bizonyultak méltónak az eredeti minőséghez.

1988/89-ben a gimnázium ismét bevezette a nyolcosztályos képzést.

1994-től az iskola ismét református egyházi fenntartásba került és igyekszik a keresztyén pedagógia eszközeivel szolgálni a növendékeket. Fenntartója: Hódmezővásárhely – Ótemplomi Református Egyházközség.

2. Az iskola küldetésnyilatkozata

*„Szeresd az Urat, a te Istenedet
teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből!”*

(5Móz 6, 5)

„Szeresd felebarátodat, mint magadat!”

(3Móz 19, 18b)

A szeretet kettős nagy parancsolata Jézus innovációja (Mk 12, 30-31, par.). Semmit el nem vett a régiből, semmit hozzá nem adott, csak összekapcsolta a kettőt, és ezzel egymással szemben örökre kijátszhatatlanná tette a két kőtáblát. A törvény lényegét ragadta meg ezzel az összekapcsolással: a teljességre törekvést, Isten és ember fölbonthatatlan szövetségét.

A keresztyén pedagógia a teljességre irányul. Iskolánk a *teljes szeretet pedagógiai programját* kívánja megvalósítani köznevelési munkájában. Az egyházi alapítás, fenntartás, visszaállított történelmi jogállás lehetőséget ad, egyben elkötelez arra, hogy diákjainkat a keresztyén pedagógia jegyében neveljük, oktassuk. A családok által ránk bízott gyermekekből művelt, önálló gondolkodású, keresztyén fiatalokat kívánunk nevelni, akik megtalálják helyüket, életcéljukat az egyházban és a társadalomban egyaránt.

3. A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek közös nevelési célkitűzései

A Magyarországi Református Egyház – Magyarország Alaptörvénye, valamint saját alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvény és egyéb jogszabályok alapján – köznevelési intézményeket tart fenn.

Ezek működése és a rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási

intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A református köznevelési intézményekben a nevelés és az oktatás – figyelemmel az állami iskolák követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra – Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátében megfogalmazott hitelvek és a Magyarországi Református Egyház rendelkezései szerint folyik.

A gyermek és adottságai Isten ajándékai. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református köznevelési intézmény.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „... *tegyetek tanítványokká minden népeket...*” (Máté 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, „*hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt*”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból öntudatos magyar reformátusokat kíván nevelni iskoláiban. Olyan keresztyéneket, akik:

- életének zsinórmértéke a Szentírás; elfogadják ősi hitvallásainkat, a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét Hitvallást;
- tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha tőle kérnek segítséget, a Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.

Olyan magyar reformátusokat, akik:

- a magyar kultúrát – elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat – megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják;
- ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit; szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek;
- tudják, hogy kiben és miért hisznek;
- képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni;
- törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására;

- jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére;
- a valódi értékek felismerésére és tiszteletére;
- a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére;
- testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, mentális és fizikai egészség állapotának tudatos megőrzésére;
- személyközi kapcsolatok optimalizálására, embertársaik segítésére;
- képessé válik társadalmi ismeretek, gazdasági, jogi, politikai tájékozottságrévén cselekvő állampolgári magatartásra;
- a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére;
- felelős helytállásra.

A református iskola úgy tudja elérni fenti oktatási-nevelési céljait, hogy

- megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet tanulságaival;
- a hiteles Krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja;
- hitéletének közösségi alkalmai révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít;
- növendékeiben felkelti a tudásvágyat, megalapozza a magas szintű önművelés igényét;
- növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára;
- a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre;
- a természettudományi és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét;
- természeti erőforrásokat tudatosan használó, környezetkímélő, értékvédő szemléletet alakít ki;
- gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat;
- megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út;
- idegennyelv-ismeret szintjét növeli, interakciós lehetőségeket teremt;
- szembesít a jelenkor mobilisközeinek, az internet használatának előnyeivel és veszélyeivel, felelős alkalmazói kultúrát közvetít;
- rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé;

Iskoláiban a Magyarországi Református Egyház nem református vallású diákjait öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját hitvallásuk megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét. A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a feladata, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelő erejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek, eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke felfedezze és használni tudja azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Az Etikai Kódex kérdésében a Református Közoktatási Törvény 54.§ (2) bekezdésében leírtakat tekintjük irányadónak. Etikai Kódexként elfogadjuk az Országos Református Tanáregyesület által összeállított etikai kódexet.

II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, cél- és feladatrendszere, eszközei, eljárásai

1.1. Értékközvetítő keresztyén nevelés

Mi, a Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégiumban szolgáló pedagógusok arra vállalkozunk, hogy nevelőmunkánkkal a Szentírásban megfogalmazott, Jézus Krisztusban megtestesült életmintát diákjaink számára vonzó, követendő példává tegyük. Ezáltal segítsük személyiségük kibontakozását, adottságaiknak, képességeiknek megfelelő, személyre szabott életútjuk megtalálását. Azok az alapvető értékek, amelyek e fő célok teljesülését támogatják, a következők:

- Az élet tiszteletet parancsol. Az élet minden formájában Isten ajándéka; minden, ami az életet szolgálja, jó, minden, ami az élet ellen hat, rossz. Az életet tisztelnünk kell, nem rendelkezünk felette, sem a magunk, sem mások élete felett, mert azt ajándékba, sáfárságra kaptuk. Az élet tiszteletével annak Alkotója iránt érzett szeretetünket és tiszteletünket fejezzük ki látható módon.
- Az emberi élet kiteljesedésének szolgálata: az emberi tevékenységek erkölcsi fokmérője az, mennyiben segítik elő vagy gátolják az emberi élet kiteljesedését, ide értve az emberi kapcsolatokat is. A Biblia üzenete alapján az emberi élet végső kiteljesedését az örökkévalóságban látjuk, a Jézus Krisztus által megszerzett örök életben. A földi létben az örökkévalóság értékét a szellem által létrehozott művekben találjuk, amelyeket a kultúra alapköveinek tekintünk. Feladatunknak tekintjük, hogy ezeket az értékeket megismertessük és megszeretessük növendékeinkkel. Sőt egész nevelői hivatásunkat is az emberi élet kiteljesedésének a szolgálataként fogjuk fel.
- Az ember közösségi lény. Az egyént mindenekelőtt a család tagolja be a közösségi létbe. Az egyén képes azonosulni nagyobb közösségekkel, mint a nemzettel, egyházzal vagy más, számára fontos eszmével vagy csoporttal. A közösségekkel való azonosulás meghatározza az identitását, személyiségének biztonságot ad. Fejleszténünk kell tanítványainkban azt a készséget, hogy etikailag vállalható közösségekben találja meg a helyét; ezek közül számunkra kiemelt jelentőségű a nemzeti azonosság vállalása és az egyházi közösséghez tartozás élménye.
- Az ember egyedi teremtmény. Saját egyénisége, amelyet neve jelöl, önálló akaratában fejeződik ki. Ezt a nevelés során úgy kell figyelembe vennünk, hogy megnyerjük együttműködését, akaratát ahhoz, hogy nevelési céljainkat vele együtt értsék el.
- Az emberi élet nemzedékek váltakozásában játszódik le. A jelenben élőt nemzedékek előzik meg, és nemzedékek követik ittlétét. A jelen generációi felelősséggel tartoznak az elődök és az utódok iránt. Nevelőmunkánk szerves része, hogy felkínáljuk diákjainknak a számukra is átvehető

kulturális-szellemi örökséget, készítssük őket megőrzésére, valamint segítsük elő elköteleződésüket a következő nemzedékek iránti felelősségvállalásra.

- Az igaz, a jó és a szép ismerete a művelt és erkölcsi lényként megélt emberlét kiváltsága, amely az ösztönök világát a tudatosság és a morális normák egyensúlyában tartja. A tudás közlésével a tudásszerzés módjait is meg kell ismertetnünk diákjainkkal. hogy minél előbb megismerjék az önálló felfedezés, a szellemi alkotómunka örömét. Fontos elemek ebben a tényyszerűség, a kérdés, az érvelés, a cáfolat, a kísérleti-tapasztalati háttér, az elvonatkoztatás, a tudástranszfer, a szövegértelmezés, szövegkritika módszereinek alkalmazása. Az esztétikai készségek fejlesztésére fordítható órakeretet nem tekintjük elfecsérelt időnek, mivel ez a fejlesztési forma a teljes személyiségre irányul, és a tartalmas értelmiségi lét előkészítését szolgálja.

- Különös figyelmet kell fordítanunk nemzeti kultúránk kincsesládájának kulcsára, az anyanyelvre. A valamennyi tantárgyban végzett nyelvművelés a fogalomhasználat és a tárgyi tudás pontosságában hasznosul. A választékos, stílusos beszéd- és íráskészség pedig a tudás alkalmazása során, az életpálya versenyképessége terén kamatozik.

- Különös figyelmet kell fordítanunk helyi örökségünkre. Gimnáziumunk alapítása óta a hódmezővásárhelyi szellemi élet meghatározó eleme, és arra törekszünk, hogy ez így is maradjon. Mi vagyunk a város tárgyi emlékekben leggazdagabb intézménye; ezt mutatják a római emlékek, a középkori kódextöredékekben és 16-18. századi értékes könyvekben gazdag könyvtár, a 19. századtól folyamatosan fejlesztett fizikaszertár, a természettudományi gyűjtemény, a folyosókat díszítő domborművek és maga a gimnázium harmóniát sugárzó épülete. Ha a szellemi értékeket nézzük, gimnáziumunkhoz is kötődő kiemelkedő életművet alkotott Szőnyi Benjámin költő és lelkész, Szeremlei Sámuel történész és lelkész, Németh László író és Grezsa Ferenc irodalomtörténész, aki iskolánk igazgatója is volt. Rajtuk kívül szinte minden tudományágban sok bethlenes tudós és értelmiségi mondhatott és mondhat magáénak jelentős életművet. Kiemelt feladatunk munkásságuk számontartása, és megismertetése a tanulóifjúsággal és a szélesebb közvéleménnyel.

- Az ember a teremtett világ őrzésére és gondozására kapott felhatalmazást. A természeti környezet értékei akkor maradnak meg a következő nemzedékeknek, ha a most felnövekvők mindent megtesznek a környezet ellen vétett hibák felszámolására, a teremtett világgal harmonikus életmód kialakítására. Az élővilág, a helyi és globális ökoszisztémák bemutatása nevelői munkánkban együtt jár annak a szemléletnek az elsajátításával, amely felelősséget érez és vállal a környezetért.

Ennek érdekében:

- Nevelőmunkánk minden színterén a szeretet elfogadó, biztonságot adó, bátorító, ösztönző, kibontakoztató légkörének kialakítására törekszünk. Tanulóink biztonságérzetét a világos, kiszámítható és észszerű szabályok elfogadtatásával is támogatjuk.
- Az élet tisztelete jegyében hangsúlyt fektetünk diákjaink testi-lelki épsége, egészséges életmódja és biztonsága iránti kölcsönös felelősségvállalásra.
- A munkára, alkotó, hasznos életformára nevelés elsődleges színtere a tanterem. A tanulás részint a felnőttek világát működtető munka előképe, részint annak előkészítése a munkához szükséges tudás alapjainak lerakása révén, részint pedig a munka aktuális megvalósulása a diák életében. Elérendő célunk, hogy diákjaink a tevékeny, feladat-orientált felnőtt élet mintáját már a középiskolai tanulás időszakában sajátítsák el, mert ez megalapozza felsőoktatási tanulmányaik eredményességét is.
- Olyan tanulási környezetet biztosítunk, ahol a fiatalok megismerhetik a demokrácia alapelveit, a véleménynyilvánítás kultúráját, elsajátíthatják azokat a magatartásmintákat, ami alkalmassá teszi őket a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére.
- A környezettudatos életvitel kialakításának elsődleges színtere a diákok élettere: az iskola, az otthon és mindaz a hely, ahol a diák a napját tölti. Feladatunknak tekintjük, hogy erősítsük meg bennük a rend, a tisztaság, az egészséges környezet iránti igényt oly módon, hogy ez az igény bensővé váljon számukra, és mindezekben a színtereken végigkísérje őket.
- Diákjainkat hozzásegítjük ahhoz, hogy megfelelően használják a tudásszerzés kommunikációs eszközeit. Ismerjék fel, hogy az informatikai eszközök a tudásszerzésben és a társas érintkezésben csupán segédeszközök, és nem helyettesíthetik az elmélyült olvasást és a személyes kapcsolatokat. Az infokommunikációs eszközök napi használatának során a tanulóknak el kell sajátítaniuk a világháló és a közösségi oldalak kínálta lehetőségek biztonságos, jogszerű és etikus módjait.
- A tanév rendjében szabadon felhasználható tanításmentes munkanapokon, projektnapokon külön időkeretben és eltérő oktatásszervezési keretek között foglalkozunk az egészség, a környezet, a lelki egészség és hit-kultúra, valamint a nemzeti történelem és a helytörténet értékeivel.
- Egyházi és nemzeti ünnepeinket, iskolánk életének jeles évfordulóit közösen ünnepeljük. Arra törekszünk, hogy diákjaink minél inkább aktív részesei legyenek a megemlékezéseknek, az ünnepi eseményeknek, és azonosulni tudjanak azok tartalmával. A hazai nevelési hagyományok egyik sajátossága az iskolai ünnepek megtartása, ezért ezekkel a fontos külsőségekkel a magyar iskolai tradíciót is ápoljuk.

- A keresztyén hitre nevelésben a hitoktatást, a személyes hitébresztést és a közösség gyakorlását egyaránt fontos célnak tartjuk. Ehhez a Biblia olvasását, ismeretét, egyházaink történetének, jelenének megismerését és a gyülekezeti közösségbe való bekapcsolódást tekintjük részcélnak. Hitéleti közösségünket az iskola felekezeti szempontból osztatlan tanulói csoportjaiban (iskolai közösség, osztályközösségek) áhítatok, istentiszteletek keretei között gyakoroljuk. Ennek során a keresztyén ökumené jegyében úgy törekszünk a református jelleg bemutatására, hogy ehhez a más vallású résztvevők is kapcsolódni tudjanak.
- Az egyházi ének-zene és a közös éneklés a legközvetlenebbül mutatja be a komplex fejlesztés lehetőségeit, amelyben egyszerre kap mozgósítást az értelmi és az érzelmi érzékterület, a spiritualitás és a közösségalkotás készsége. Az egyházi énekekben van tanulnivaló, dallamvilága érzéseket kelt és fejez ki, miközben Isten dicsőítése és a közösségi harmónia kínál mással nem elérhető élményt a diákoknak.

1.2. Értelmi és érzelmi nevelés, oktatás

Munkánk során a hagyományos nevelési módszerek és célrendszerek mellett a 20-21. századi korszerű pedagógia és pszichológia kutatásait, törekvéseit, eredményeit is figyelembe vesszük. Ugyanakkor valamennyi nevelési törekvésünk összhangban áll a keresztyén pedagógia teljességre irányuló megközelítésével, amelyben a bibliai emberkép mindenkor kiindulópontként jelenik meg. A modern pedagógiai lehetőségek kitágulnak a kompetenciák fejlesztésének lehetséges funkcióiban, ugyanakkor mindig szem előtt kell tartanunk, hogy nemcsak értelmi, hanem érzelmi, lelki és társas intelligenciát, valamint erkölcsi érzéket is fejlesztünk, amikor nevelünk.

A nevelést ennél fogva komplex személyiségfejlesztésnek tekintjük. Ehhez meg kell ragadnunk a kompetenciák mögött rejlő személyiség magvát, az egyéniséget és az akaratot, a tevékenység hajtóerőit és a motivációt. A kompetenciák sokrétű, pedagógiai-szakmai vitákkal terhelt világában a hangsúlyt a szociális, az értelmi (kognitív) és az érzelmi kompetenciák együttes fejlesztésére helyezzük.

Az iskolai nevelés, oktatás leggyakoribb értékelési mutatója a tanulmányi eredmény. A keresztyén nevelés a tanulás mint munka fogalmával teszi erkölcsi kérdéssé a tanulmányi aktivitást. Feladatunk az osztályközösségben elősegíteni olyan értékrendszer kialakulását, melyben nem a tanulás elhanyagolása, az iskola értékrendjének elutasítása, mint rendező elv szervezi a diákok közötti informális hierarchiát, hanem a tanulás komolyan vétele. (Ez nem feltétlenül azonos a diákok eredményességi sorrendjével.) Szociális komponensek aktiválásával, új komponensek létrehozásával támogatjuk a közösségi normák megerősítését, a személyközi kapcsolatok gazdagodását oly módon, hogy mások érdekét ez ne sértse. A szociális kapcsolatok tagjai legyenek

képesek érzékeny és rugalmas interakció nyomán viselkedésükön változtatni, ha szükséges.

A tanulás hatékonyságát kompetenciafejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokkal segítjük. A kiemelkedő tehetségek értelmi fejlesztésével egyéni fejlesztés, tehetséggondozás keretei között külön foglalkozunk. A tehetségek nevelésében pedagógiai kulcsmotívumunk a talentumok példázata, amelyben, aki többet kapott, attól többet is várnak el. Ezt a többletet az emelt szintű képzések, tehetséggondozó foglalkozások egyéni követelményrendszere, valamint a tanulmányi és feladatmegoldó versenyek révén biztosítjuk.

Feladatainkat az aktuális Nemzeti Köznevelési Törvény, Nemzeti Alaptanterv, kerettantervek és érettségi követelményrendszer szerint kell végeznünk.

1.3. Az értelmi nevelés; célok elérését szolgáló legfontosabb feladataink

- az alsó (5-8.) évfolyamokon az alapvető tanulási készségek elsajátítása, a tanulás megszerettetése;
- a felső (9-12.) évfolyamokon a kétszintű érettségi vizsgakövetelményeit figyelembe vevő tárgyi tudás átadása;
- a tárgyi tudást közvetítő és a kompetenciaalapú oktatás együttes alkalmazása, a kulcskompetenciák fejlesztése;
- a tanítási óra hatékonyságának, pontosságának javítása, lehetőleg szakos helyettesítés biztosítása;
- emelt szintű tanulócsoporthoz alakítása; szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások szervezése;
- tanulmányi kirándulások szervezése;
- házi versenyek szervezése, lebonyolítása, felkészítés más szervezésű tanulmányi versenyekre;
- a tanulmányi teljesítmény objektív követelményekhez és egyéni képességekhez igazított mérése, rendszeres értékelése, a javítás lehetőségének biztosítása;
- mind a tanár, mind a tanulócsoporthoz, mind pedig a tanuló haladásának pontos és folyamatos dokumentálása.

1.4. Tanulmányi céljaink akkor teljesülnek, ha

- az iskolai tanulmányi átlagok a 4,00-4,50 értékek között szóródnak;
- gimnazistáink megfelelnek a közép- és emelt szintű érettségi követelményeknek;
- az iskolai érettségi átlagok 4,3 körül szóródnak;
- a felsőoktatásba jelentkező továbbtanulóink a megfelelő tantárgy(ak)ból emelt szintű érettségi vizsgát tesznek; elvárt arány jelenleg 60 %, majd fokozatosan emelkedő, 75 %-ot meghaladó célérték;
- nyelvvizsga letételére képes tudással rendelkező tanulóink aránya növekvő tendenciát mutasson;
- végzőseink legalább 75 %-a felsőfokú képzésben folytatja tanulmányait;

- diákjaink a tanulmányi versenyeken nemzetközi, országos és megyei eredményeket érnek el.

Mindezeket a célokat az aktuális Nemzeti Alaptantervben meghatározott kompetenciaterületek szerinti fejlesztéssel érjük el. Ennek értelmében megismertetjük tanulóinkkal az önálló tanulás és az önképzés hatékony módszereit; a tudás örömét, a személyes véleményalkotásnak és a társas tanulás különböző formáinak tanulásban betöltött fontos szerepét és az élethosszig tartó tanulás igényét. Ennek érdekében:

- Segítjük a tanulókat az egyéni képességeikhez illeszkedő tanulási módszerek elsajátításában és alkalmazásában.
- Törekszünk a diákok kreatív, a valóság és az igazság felfedezésére irányuló képességeinek kibontakoztatására.
- Igyekszünk elsajátíttatni velük a fejlett vitakultúra elemeit. A tanulók megtanulják meghallgatni, elfogadni egymás érveit, illetve legyenek képesek érvelni saját álláspontjuk mellett.
- Olyan tanítási módszereket alkalmazunk, amelyek hozzásegítik tanulóinkat az életkori sajátosságaiknak megfelelő önálló gondolkodáshoz, tanuláshoz, kritikai képességeik kifejlesztéséhez, amelyek segítségével az általunk közvetített tananyagot az alkalmazási készség szintjén sajátítják el.
- A tanulásszervezési formákat igyekszünk egyre inkább tevékenységközpontúvá alakítani annak érdekében, hogy a tanulók minél aktívabban részt vehessenek a tanulási tevékenységben.
- Az tanulási környezetet úgy alakítjuk ki, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt és támogató tanulási környezetet teremtsenek. Lehetőség szerint biztosítjuk, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.
- Az idegennyelv-ismeret, beszédcentrikus nyelvtudás elsajátítása túlmutat a tanórai kereteken, innovatív elképzelésekkel informális, nem formális tanulási lehetőségeket kínálunk. Az idegen nyelvi készség fokát a Szegedi Tudományegyetemmel kötött együttműködés lehetősége is gazdagítja, mely az élményalapú nyelvoktatás minőségi forradalmát igyekszik a gimnázium falai közé hozni.
- Külön gondot fordítunk a tervszerű, folyamatos tehetséggondozásra, az egyéni képességek optimális fejlesztésére.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a kompetenciaméréseken gyengébb eredményt elért tanulók megfelelő fejlesztési foglalkozásokon vegyenek részt.
- Biztosítjuk tanulóinknak, hogy a továbbtanulásukhoz szükséges tudást megszerezzék.

- Az iskolát befejező növendékeinket segítjük, hogy megismerjék lehetőségeiket, és választani tudjanak a képességeiknek leginkább megfelelő továbbtanulási lehetőségek, illetve életpályák között. Karrier utak bemutatására fórumokat, tematikus pályaaorientáló programokat szervezünk, egyetemi látogatásokra kínálunk lehetőséget.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés a szervezett, tervszerű nevelő-oktató munka egyik meghatározó alapfunkciója és célja. Az iskola a szocializáció fontos terepe, ahol az iskola nevelőtestülete lehetőséget kap arra, hogy a folyton változó társadalmi környezetben a diákok intellektuális fejlesztése mellett alakíthassa a diák önmagához és különböző közösségekhez viszonyulásának mikéntjét. Alapvető kiindulópontunk a személyiségfejlesztésben a keresztyén pedagógia alapja, a szeretet parancsa: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint önmagamat.

Iskolánk nevelőtestülete egyetért abban, hogy diákjaink egyénenként különböző, dinamikusan változó testi és lelki tulajdonságokkal rendelkező egyszeri és megismételhetetlen emberek; feladatunk abban áll, hogy diákjainknak segítsünk megismerni önmagukat, kialakítani olyan értékrendszert, amely lehetővé teszi az egyénben rejlő lehetőségek kibontakoztatását, folyamatos önfejlesztését. Ebben a feladatban segítséget nyújt az iskolai védőnő, az iskolapszichológus és az iskolai lelkész, akiknek együttműködése nélkülözhetetlen. Fontos szerepet kapnak az osztályfőnökök a sajátos helyzetek, problémák felismerésében és az együttműködők koordinálásában.

A személyiségfejlesztés terepe a tanóra, valamint a tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, kirándulások, egyéb közösségi programok, közösségi munkára való felkészítés, versenyfelkészítés, színjátszó kör, kórus...) ahol a pedagógus és az osztályközösség, az egyéb tanulói csoportok egyaránt hatással vannak a diákok személyiségének alakulására.

Az értelmi nevelés területén, a NAT-on alapuló kerettantervek és helyi tantervünk alapozzák meg a harmonikus személyiség kialakulását. Kiemeljük a következők fontosságát:

- az egyéni képességek feltérképezése és az önismeret, reális énkép kialakítása
- a kíváncsiság mint elemi szükséglet tudatosítása, érdeklődés felkeltése
- önkifejezés lehetősége, artikulálása
- alkotásvágy felkeltése
- az önálló tanulás képességeinek fejlesztése
- a tanuláshoz kötődő részcélok és hosszú távú célok kitűzése
- többletismeret, többletmunka mint jutalom megismertetése

- távlatnyitó példaképek bemutatása (tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, történelmi személyiségek, sikeres, művelt emberek)

A szociális nevelés területén:

- szociális kompetenciák fejlesztése az osztályközösségben és a gyülekezeti közösségekben
- bátorító, támogató, együttműködő légkör megteremtése a közösségekben
- együttműködési készség fejlesztése
- részvétel az iskola életében (ünnepségek, diákbal, diáknap, csendesnap, közösségi alkalmak, diákönkormányzat)
- verbális – nonverbális kommunikáció minősége az iskolai tevékenység minden szegmensében
- egyéni erősségek – gyengeségek felismerése, az erősségekre épülő gyengeségek javítása
- szociális érzékenység fejlesztése a közösségi szolgálat során; a karitatív tevékenységre való belső igény kialakítása

A személyiségfejlődés sikeréhez hozzájárul az is, hogy a diákok előtt álljon olyan kiszámítható követelményrendszer, amelyet az iskola pedagógusai vállalnak és követnek.

3. Teljeskörű egészségfejlesztési feladatok

Az egészségfejlesztési feladatok célja, hogy a diákokat képessé tegye arra, hogy többet törődjön egészségükkel, környezetükkel. Rendelkezzenek olyan információkkal, melyek lehetővé teszik, hogy fejlődhessen az egyéni és közösségi egészségértés mint az egészségtudatos magatartás alapja. Képessé váljanak az egészséges életmód kialakítására, a kiegyensúlyozott életvitelre.

Az iskola feladata:

- A diákok számára elérhetővé tenni a megfelelő ismereteket, az egészség megóvása érdekében alternatívákat ajánlani.
- Megismertetni az életkorával járó biológiai és testi változásokat.
- Kialakítani az igényt az egészséges életmód iránt.
- Rögzíteni a megfelelő higiénés szabályokat.
- Erősíteni a diákoknál az önmaguk iránti felelősségtudatot, a testi edzettség fontosságát.
- Felismertetni az egészségre káros szokásokat, megismerjék a káros szenvedélyek elkerülésének lehetőségeit, és így a testi-lelki egészség összhangját is felismerjék.
- Elvégezni a fizikai állapotmérést és értékeit egyénileg értékelni.
- Biztosítani az iskolaorvosi feladatok ellátását - rendszeres egészségiállapot-felmérések, szűrővizsgálatok, életkorhoz kötött kötelező kampányoltások beadása, személyes

tanácsadások - az iskolaorvossal kötött megállapodás szerint. Az iskolaorvos munkáját az iskolavédőnő segíti, a szűrővizsgálatok, védőoltások beadása elsődlegesen tanítási időben történik, a diákok iskolai tartózkodása, pedagógiai felügyelete alatt.

Az iskolai egészségnevelés nem szorítható egy-egy tantárgyba. Az egészségmagatartás közvetítésének tanórán belüli és kívüli témakörei:

- **Egészségfejlesztés önazonosság, értékrendszer kérdései**
- Egészséges táplálkozás
- Személyi higiéné
- Lelki egészség
- Fontos vagyok önmagam számára: énkép, jövőkép, józanság kultúrája
- Párkapcsolatok
- Szexuális nevelés
- Betegségmegelőzés
- Káros szenvedélyek
- A környezet és az egészség viszonya
- Testmozgás fontossága
- Függőségi problémák megelőzése

Az egészségnevelést támogató foglalkozások:

- Tanórákon, pl. a biológia, kémia, testnevelés órák, osztályfőnöki órák, védőnő által tartott órák is.
- Tanórán kívüli keretek, fakultatív foglalkozások, tevékenységek
- A környezet- és egészségvédelmi nap programjaiban különös hangsúlyt kap a káros szenvedélyek veszélyeit tagláló foglalkozás.

Az egészségnevelés érdekében a **feladatok, szerepkörök:**

Iskolavezetés	Támogatja az egészségvédelmi programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt.
Tanárok	Kidolgozzák, és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes egészségnevelési tartalmakat.
Osztályfőnöki munkaközösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő nevelési tartalmak feldolgozásával.
Ifjúságvédelmi felelős	Segíti az egészségnevelési programok, tartalmak lebonyolítását. Számontartja azokat a diákokat, akik különös figyelmet igényelnek. Együttműködik partnerszervezetekkel az egészségmegőrző, hátránykompenzáló tevékenység kapcsán.
Iskolaorvos, iskolapszichológus, védőnő	Előadások tartása az egészséges életmódról, lelki egészségről, szexualitásról, egészségvédelmi témákról. A diákok egészségi állapotának felmérése, szűrővizsgálatok elvégzése, szükség esetén további vizsgálatokra tett javaslatok, a szűrővizsgálatok során személyre szóló tanácsadások.
Gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus	Szakmai tudásával, konzultációs tevékenységével támogatja az egészségvédelmi programokat.
Diákok	A tervezett éves programokban aktívan részt vesznek, egészségvédelmi ismereteiket bővítik, pozitív magatartásmintákat elsajátítják.

Függőségi problémák megelőzése

Az alkoholfüggőség, a viselkedési függőségek, a droggal kapcsolatos problémák érintik a diákok korosztályát is. Ezért különös figyelmet kell szentelni a diákok önismeretére, problémakezelésére, érzelmi intelligenciájára, konfliktusok kezelésére.

Az iskola a helyes életvezetési kérdésekben, a legális és az illegális szerek használatának megelőzésében tud feladatot vállalni, nyíltan állást foglal az önpusztító magatartásformák elutasításában.

A tiltások mellett alternatívákat kell mutatni a szabadidő hasznos eltöltésére, a stresszhelyzetek kezelésére, konfliktuskezelés mikéntjére.

Az iskola megelőző munkájában külső kapcsolatokat is igénybe vesz, ennek érdekében együttműködik a rendőrséggel, az iskolaorvossal – védőnővel, családsegítővel, iskolapszichológussal, külső előadók, szakértők felkérésével bővíti az osztályfőnöki órák, projektnapok témáival összefüggő tevékenységét.

Humán erőforrás	Feladat, szerepkör
Iskolavezetés	Támogatja az egészségneveléssel összefüggő programokat. A minőségi munka érdekében értékeli ezt a tevékenységet. Anyagi erőforrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki.
Osztályfőnöki közösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez és drogmegelőzéshez kötődő tartalmak feldolgozásával. Konfliktushelyzeteket kezel, csoportkohéziót, egymásért vállalt felelősséget erősíti.
Testnevelő tanár	Az iskola mindennapos testnevelési programját összeállítja. A tanulók számára egészségfejlesztő testmozgást szervez. Elvégzi a tanulók fizikai állapotának felmérését, inspirálja a tanulók sporttevékenységbe való bekapcsolódását.
Ifjúságvédelmi felelős	Feltérképezi a rászoruló tanulókat, számontartja a segítségre szorulókat, hátránykompenzáló tevékenységet végez. Segíti az egészségfejlesztési tevékenységet. A partnerszervezetekkel kapcsolatot alakít ki, együttműködik a tanár – diák - szülő hármásával.
Iskolaorvos, védőnő, pszichológus	Előadásokat, interaktív foglalkozásokat tart, önismereti játékokat szervez az egészséges életmód témakörében, annak fontosságáról, a környezeti ártalmakról, egészségkárosító tevékenységekről, pozitív életvezetési mintákat tesz közzé.
Tanulók	A tervezett éves programban sokoldalúan részt vesznek (tevékeny szerepvállalás, önálló kutatások és kezdeményezések). Elsajátított ismereteiket alkalmazási szintre fejlesztik.

4. Közösségfejlesztés, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Iskolánkban pedagógiai munkánk során a keresztény pedagógia alapelveit tartjuk a legfontosabbnak.

A közösségfejlesztés színterei:

- tanórák
- tanórán kívüli foglalkozások, fakultatív tevékenységek
- áhítatok, gyülekezeti vasárnapok, hitéleti alkalmak
- szabadidős tevékenységek, projektnapok (gyalogtúra Mártélyra, diáknap, egészségnap, osztálykirándulások, történelmi vetélkedő), interaktív foglalkozások
- közművelődési intézményekben tett csoportos látogatások
- a közösségi szolgálat alkalmai
- diákönkormányzat munkája

A tanórákon és a délutáni foglalkozások során figyelmet fordítunk a tehetségek gondozására, a hátrányos helyzetű diákok felzárkóztatására, a tanórai differenciálásra, az egyéni fejlesztésre. A tanulók tématerületeket választhatnak a szabadidő terhére, így érdeklődési körüknek megfelelő mikroközösségek munkájába kapcsolódhatnak be, ami az önmegismerés és közösségformálás újabb szinterei lehetnek.

A közösségfejlesztés során figyelembe vesszük a diákok életkori sajátosságait. Igyekszünk a diákok személyiségét fejleszteni, a szociális készségeik készletét gyarapítani. Igyekszünk a diákokban az osztályközösséghez és az iskolához való tartozás fontosságát tudatosítani. Ebben a legfontosabb szerepe az osztályfőnöki tevékenységnek van. Az osztályfőnök irányítja, fejleszti az osztályközösséget, segíti a felnőttlét szerepeire való felkészülést, segíti a tanulókat a jelen eseményeinek értelmezésében, a helyes értékrendjük kialakításában. Lehetőség a kapcsolati szintek palettáján a közösségi szolgálat teljesítése, a szolgálatvállalás a tanuló szociális magatartásának gazdagodását is jelenti.

Az utóbbi idők társadalmi változásai miatt az iskola nagy szerepet kapott a jellemformálás terén. A hátrányos helyzetű, vagy tanulási nehézségekkel küszködő diákok munkájának segítségével az osztályfőnökök és a pedagógusok segítő munkája mellett a Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat, az iskola védőnője és az iskolapszichológus is szerepet vállal.

5. Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

5.1. A nevelőtestület

Az iskola nevelési és oktatási feladatait a nevelőtestület végzi. A nevelőtestület tagjainak tevékenysége kiterjed a tervezésre, a megvalósításra és a teljes nevelési folyamat értékelésére. A tanárok szakmai felkészültsége, szaktárgyi és módszertani tudásuk folyamatos karbantartása és bővítése – az önképzés és a továbbképzés keretei között –, biztosítja azt a szellemi alapot, amely a diákok által a tanítási-tanulási folyamatban hozzáférhetővé válik. A pedagógiai munkát végzők munka- és kommunikációs kultúrája, kooperációs készsége a nevelő-oktatómunka hatékonyságának záloga, megteremti az iskola alapvető céljait előtérbe helyező tantestületi egységességet.

Emellett kulcsfontosságú a tanár egész személyisége, amely elsődleges munkaeszköze. Az egyházi iskolában tanító pedagógus teremti meg azt a légkört a csoportban, osztályközösségben, amely a keresztyénnevelést a mindennapok tapasztalati valóságává teszi a diák számára. Érvényesnek tekintjük, amit Magyarországi Református Egyházunk törvényei a református iskolákban tanító pedagógusokra nézve előírnak. Ennek megfelelően:

- a református közoktatási intézmény alkalmazottaira a vonatkozó állami és egyházi jogszabályok egyaránt érvényesek;
- az intézmény minden alkalmazottjának – tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik – figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését.

5.2. A pedagógusok helyi pedagógiai feladatai

A társadalomban zajló változások hatására sokféle, tartalmában, tevékenységében bővült pedagógusszerep alakult ki. A tudós tanár szerepe mellett megjelent az alkotó, kísérletező, segítő pedagógustípus.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, továbbá az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevétele. Ezzel összefüggésben kötelessége, hogy

- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét;
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezze, ütemterv szerint átadja, a tanulók tevékenységét hatékonyan irányítsa;
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel (kiemelkedően tehetséges, továbbá SNI, BTMN, HH, HHH) egyénileg foglalkozzék, szükség szerint működjön együtt iskolapszichológussal, fejlesztőpedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló komplex fejlődését segítse elő, segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, kövesse haladásukat;
- mozgósítsa elő a gyermek, tanuló testi, lelki, erkölcsi, szociális fejlődését, a közösség normáinak elsajátítását,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre és az egyház iránti tiszteletre nevelje a gyermekeket;
- rendszeresen tájékoztassa a szülőt gyermeke iskolai előmeneteléről;
- támogassa a gyermek testi-lelki egészségének megóvását, fejlesztését.

A fent taglalt helyi pedagógiai feladatok személyes és szereteten alapuló nevelési kapcsolatokban teljesíthetők.

Az intézményi arculat egysége érdekében érvényesüljön

- az iskola nevelési elveihez és hitvallásához méltó magatartás és életvitel;
- az iskola és az egyház életében való aktív részvétel;
- az iskola és az egyház iránti tisztelet;
- a munkáltató és a munkatársak iránt elvárható együttműködési készség;
- munkavégzéshez kapcsolódóan pontos adatszolgáltatás, tájékoztatás, beszámolás;
- személyes adatok védelme, szabályszerű adatkezelés, szolgálati titoktartás,
- a pedagógiai program, a Házirend és az SZMSZ ismerete, elfogadása és megvalósítása;
- pontos és aktív részvétel a tanári találkozók, értekezletek, fogadóórák és az iskolai rendezvényeken – olyan harmonikus iskolai légkör megteremtésének elősegítése, amely az eredményes nevelői munka elengedhetetlen feltétele;
- pedagógiai kapcsolatokban a támogató, bizalomteljes légkör megteremtése,
- a tanítási tevékenységben résztvevő kollégákkal, segítő szakemberekkel történő konzultáció és tudásmegosztás révén a *teamtanítás* és a *közös felelősségvállalás* kialakítása,
- együttműködés az iskola vezetésével, a szülőkkel, valamint az iskola kapcsolatrendszerébe tartozó egyházi, állami, civil szervezetekkel és magánszemélyekkel.

5.3. Az osztályfőnöki munka mérföldkövei

Az osztályfőnöki feladatkör sajátossága – szemben a szaktanári funkcióval -, hogy nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása sokkal több rugalmasságot, spontaneitást, kreativitást igényel. Ha a pedagógus nem csupán az osztály adminisztratív ügyeinek intézője kíván lenni, meg kell ismernie minden diákja családi hátterét, érdeklődési területeit, motivációit. Az osztályfőnöki munka nem csupán az osztályfőnöki óra megtartását jelenti. Az óra csupán keret, lehetőség, hogy fejlesszük a tanulók kommunikációs képességét, logikus gondolkodását, problémamegoldó képességét és leginkább szociális kompetenciáját. Lehetősége van órán kívüli tevékenységek szervezésére, ahol ő is más helyzetben, más körülmények között ismerheti meg diákjait, felismerheti sajátos tehetségüket, képességeiket, amire a tanórai keretek nem mindig biztosítanak lehetőséget. Ilyenkor lehetőség nyíltat őszinte beszélgetésekre, a kreativitás mindennemű kiélésére. A kirándulások, múzeumlátogatások, az ünnepek, a közös munkavégzés mind-mind ezt szolgálják.

Az osztályfőnököt a feladat ellátásával – az iskolavezetés konzultációja alapján – az igazgató bízta

meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. Legfontosabb feladatai:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit,
- Munkája során tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- Lépéseket tesz a tanuló minél teljesebb megismerésére és családi hátterének feltárására,
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére, javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások kezelése,
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját, kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart,
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével,
- Támogatja az egységes iskolapszichológusi ellátást,
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását,
- Alkalmanként, de rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban,
- Engedélyezhet 5 alkalmas tanulói távollétet szülői kérelem alapján.

5.4. Nem pedagógus munkakörben dolgozó munkatársak

A köznevelési intézmények feladatainak ellátásában a pedagógiai munkát segítő és közvetlenül segítő munkatársak vesznek részt. Segítők a gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő és egyéb alkalmazottak. A közvetlenül segítők könyvtáros, rendszergazda, iskolatitkár, kollégiumi titkár, laboráns, pedagógiai felügyelő, ápoló munkakörben vannak foglalkoztatva. Az ifjúságvédelem feladatait munkatársunk rész munkaidőben látja el. Valamennyi segítő alkalmazottól elvárjuk a keresztyén nevelési alapelvek és a pedagógiai program támogatását, az iskolához méltó életvitelt és magatartást, a munkahelyi közösséget támogató hozzáállást, a munkáltató és a munkatársak iránti együttműködési készséget, a pontos és gondos munkavégzést. Az alkalmazottak a munkájuk során

megismert információkat diszkréten, titoktartással kezelik.

6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával igyekszünk minél hatékonyabban támogatni.

A megjelölt körbe tartozó, különleges bánásmódot és egyénre szabott tanulási lehetőséget igénylő tanulók köre:

- a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges tanulók
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók
- a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók
- beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók.

A megjelölt körbe tartozó tanulókkal való megkülönböztetett foglalkozás területei a következők:

- A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek.
- A sajátos nevelési igénnyel, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek; a segítő szakterületek, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenységei.
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.

A tanulók közti különbségeket a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük. Olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Mindezzel törekszünk arra, hogy iskolánkban biztosítsuk a tanulás egyéni lehetőségeit, az alábbi módszertanok, tanítási-tanulási programok szerint:

- A képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – az egyéni képességeknek megfelelő, kihívást jelentő feladatok megtervezése.
- Az iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

- A differenciálás speciális megvalósulása a során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése: a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások beépítése a tanítási-tanulási folyamatba.
- A közös felelősségvállalás szemlélete; a tanító pedagógus, a segítő szakemberek és a szülők között.

A tevékenység működtetése nem nélkülözheti, hatásfokának növelése megkívánja a szülővel való kooperációt, a tapintatos együttműködést. A cselekvéshez elsődleges feladat megállapítani, hogy a tanulóknak milyen téren van szükségük segítségre. Ennek összetettségére való tekintettel az osztályfőnökök, szaktanárok mellett a gyógypedagógus, az ifjúságvédelmi felelős, az iskolaorvos, a kollégiumi nevelők és a régi iskola segítségét is igénybe kell venni. A lehetőségek, az év eleji tapasztalat, valamint a jelentkező igények alapján az intézmény vezetője dönti el, hogy az iskola milyen szolgáltatásokat biztosít az adott tanévben. A feladatot diszkréció, tapintat, a személyes adatok védelme kíséri.

6.1. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

Kiemelten tehetséges az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. A pedagógus magatartásán, tapintatán múlik, megtanulja-e a jobb képességű gyermek, hogy gyengébb társát is meghallgassa, segítsen neki, a gyengébb képességű fiatal pedig érezze, hogy elfogadják és szeretik.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. A tehetséges tanulók tekintetében a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. Ezt a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a tanárral való rendszeres beszélgetés, pluszfeladatok kiadása szolgálja. A tantárgyi szakköröket mindig az igényekhez igazodva indítjuk. Hatékony segítségnek tekintjük a tanulók jelentős részénél a tanulásmódszertani önmegismerés útját, a tréningek sajátos tanulási alternatívákat kínálnak a programban résztvevőknek.

Diákjainkat ösztönözzük a tanulmányi versenyeken való részvételre, szükség szerint lehetővé tesszük az egyéni foglalkozás keretében történő speciális felkészülést az adott versenyre. Segítjük tanulóink sportkarrierjének kibontakozását, művészeti szerepléseit, biztatjuk őket pályázatokon való részvételre.

Iskolánk emelt szintű, emelt óraszámú képzési rendszerben (ún. tagozatokkal) működik: a 4 évfolyamos képzésben magyar – történelem, matematika – fizika-digitális kultúra, kémia – biológia, angol nyelv tantárgyból – a választott képzési terület szerint – többletóraszám, a 8 osztályos gimnáziumi évfolyamunkon pedig emelt óraszámú nyelvi és matematika-természettudományos képzés szolgálja a tehetségfejlesztést. Emellett tanórai keretek között a legjelentősebb és legnagyobb óraszámú (heti 3) az emelt szintű érettségire való felkészítés 11. és 12. osztályban. A diákok két tantárgyat választanak, így összesen heti 6 többletórát kapnak (kivétel a biológia-kémia tagozat, mert ott a biológia tantárgyat kötelezően emelt óraszámúban viszik tovább).

A kiemelkedő tehetségű diákokkal való foglalkozás nemcsak magas szintű felkészültséget, hanem különleges pedagógiai érzéket, nagyfokú empátiát és differenciált módszereket kíván.

A tanulmányi versenyek

A tehetség gondozásának, a megméretésnek kiváló területe a tanulmányi verseny. Ügyelni kell arra, hogy a versenyre készítés, készülés ne menjen az iskolai tananyag elvégzésének rovására.

A versenyek rendszere:

- iskolai, házi versenyek és pályázatok
- református iskolák közötti versenyek
- a minisztérium vagy a pedagógiai szolgáltató intézetek által szervezett helyi, területi és országos versenyek. Ezek közül is kiemelkedik az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny.

6.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel, valamint sajátos nevelési igénnyel összefüggő pedagógiai tevékenység

Olyan pedagógiai tevékenységről beszélünk, ahol a diákot tanító pedagógusok, a gyermek- és az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnök és a fejlesztést végző gyógypedagógus összehangolt munkájára van szükség.

Amennyiben a gimnáziumi tanulmányok alatt a tanulóról a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság megállapítja, hogy a gyermek a problémával küzd, az iskola a szakvéleményben leírt javaslat alapján jár el.

Fontos a szülők, a pedagógusok és a gyermekek jó kapcsolata, valamint a tanulók kortárs- és csoportkapcsolatainak figyelemmel kísérése. Pedagógiai tevékenységeink során törekszünk a közösség egységgé formálására, a másság elfogadtatására, a közösség helyes érték- és normarendszerének kialakítására. Az egyenlő esélyek biztosítása kiemelt pedagógiai feladat,

melyhez iskolapszichológusi szakmai segítséget is igyekszünk igénybe venni. Ez a törekvés feltételezi, hogy egységesen alkalmazható az osztályszintű pszichológusi csoportfoglalkozás.

Megoldási lehetőséget jelent az egyénre szabott fejlesztési terv alapján történő megsegítés, ennek érdekében az iskola képesített fejlesztőpedagógust, gyógypedagógust, pszichológust alkalmaz, vagy utazó fejlesztő-, gyógypedagógusok vezetnek a habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat.

Az iskolavezetés feladata

Kiemelt figyelmet fordítani a feltáró, hátránykompenzáló tevékenységre, együttműködést kialakítani a támogató szervezetekkel. Az egységes bánásmód érdekében szorgalmazni a hospitálási rendszert, esetmegbeszéléseket kezdeményezni, kidolgozni a tanulásmódszertan, tehetségzűrés protokollját, támogatni a tréningek és tehetségcsoportok szervezését.

Azokban az esetekben, amikor a problémák kezelése szükségessé teszi, az intézmény vezetője kapcsolatba lép a Családsegítő és a Nevelési Tanácsadó Szolgálat, a gyámhatósággal, gyermekjóléti szolgálattal, szakértői bizottságokkal, pedagógiai szakszolgálat, gyermekpszichiátriai intézettel, kormányhivatali ügyosztállyal, más intézményekkel.

A pedagógus feladatai

- A részképességszavar tüneteinek felismerése.
- A differenciált nevelés, oktatás módszertanának elsajátítása és alkalmazása.
- Érvényesíteni a sajátos helyzetben lévő tanulók szakértői véleményében megfogalmazott javaslatokat, biztosítani az egyéni bánásmód szerinti foglalkoztatást.
- Tanítási órákon több lehetőséget adni az érintett tanulók szóbeli megnyilatkozására.
- Hátrányos megkülönböztetés alkalmazásának tilalma.
- Az értékelésnél a tanulók eltérő képességeinek figyelembe vétele.
- A teljesítmény mérésénél a tanuló önmagához mért fejlődésének értékelése.

Az osztályfőnök feladatai

- Igyekszik feltárni a problémás tanulókat a szaktanárok segítségével.
- Kiemelt kapcsolattartás a szülőkkel.
- Szükség és lehetőség szerinti családlátogatás.
- Törekszik arra, hogy az iskola közösségi élettel kapcsolatos tevékenységekbe bevonja az érintett diákokat.

- A tanuló problémáinak közvetítése az érintett pedagógusok felé.
- Szükség szerint szakember segítségének igénybe vétele.
- A tanuló szakellátásának folyamatos nyomon követése.
- Gondoskodás a megfelelő pályaorientációról.
- Szükség szerint a tanuló iskolai magatartásának, teljesítményének változásáról írásos vélemény készítése.

A fejlesztőpedagógus feladatai

- Egyéni fejlesztési terv készítése írásban.
- Egyéni foglalkozások vezetése, dokumentálása.
- A tanulók szakellátásának nyomon követése, felülvizsgálatok előkészítése.
- Szoros együttműködés a szülőkkel, az iskola pedagógusaival.
- Esetmegbeszélések az érintettekkel, szaktanárokkal és ennek írásos dokumentálása.

6.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánk nagy figyelmet fordít arra, hogy a gyermekek esetleges szociális hátrányai ne korlátozzák iskolai előmenetelüket. Célunk, hogy az iskola a saját erejéhez, erőforrásaihoz mérten a rászorulókon segítsen, illetve részükre segítséget kérjen. A hátrányos helyzet felismerésében alapvető szerepe van az osztályfőnöknek, de a szaktanárok segítségére is szükség van. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás megítélésének jogköre jegyzői feladat, határozatok alapján a kedvezmények megítélése megtörténik. A nagycsaládokat, a tartósan beteg tanulókat megillető jogszabályi kedvezmények érvényesítése alátámasztó dokumentumok alapján történik.

A tanuló iskola hatáskörébe eső szociális támogatásának elbírálási szempontjai

- a szülő(k) – gondviselő(k) családi helyzete, munkaviszonya
- a szülők jövedelme
- eltartottak száma
- a tanuló iskolai teljesítménye
- a tanuló magatartása

Támogatási formák, tevékenységek:

- pénzbeli támogatás diákjainknak az iskolai alapítványból vagy a szülői munkaközösségtől,
- pályázati forrásból nyújtott anyagi támogatás,
- diákétkeztetés kedvezményének érvényesítése,
- iskolapszichológusi támogatás.

7. Tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók, tanulócsoportok a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A Diákönkormányzat alulról építkezik, maga választja meg vezetőit, maga határozza meg működési szabályzatát. A diákok érdekképviselőt látja el, biztosítva a hatékony kommunikációt az intézményi fórumok között.

A Diákönkormányzat véleményét ki kell kérni az iskolai SZMSZ és a házirend elfogadása előtt, illetve minden olyan folyamatban, amelyről a törvény így rendelkezik. A Diákönkormányzat véleményét az őket segítő pedagógus közvetíti az iskolavezetésnek és a tantestületnek.

A Diákönkormányzat szervezi meg a diáknapot az emberi méltóság tiszteletben tartásának érvényesülésével. Véleményt nyilváníthat az intézményi élet diákságot befolyásoló tevékenységeiről, részt vehet a normarendszer kialakításában az általánosan elfogadott demokratikus elvek, etikai szabályok betartása mellett. Támogató szervezetként segíti a rendezvények szervezését, lebonyolítását, az iskola rendjének, komfortjának megőrzését. Alkalmassá a parlamentáris forma működtetésére, működését a jogok és a köteleességek egyensúlya jellemezze.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának rendje

8.1. Nevelési partneri közösségek, képviselői fórumok

Az azonos évfolyamra járó, közös tanulócsoportot alkotó tanulók osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség élén – pedagógus vezetőként – az osztályfőnök áll, akit az osztályfőnöki feladattal az igazgató bíz meg. Az osztályfőnök tartós távolléte szükségessé teszi, hogy az intézményvezetés gondoskodjon az osztály mellé rendelt segítőről. A megjelölt pedagógus az osztályfőnök hiányzása esetén teljes jogkörrel felel az osztályközösségért.

Az osztályfőnöki munka szakmai műhelye az osztályfőnöki munkaközösség.

Az azonos évfolyamra járó diákok évfolyamközösséget alkotnak, saját évfolyamukból a legtöbb diáktársukat ismerik. A különböző oktatási csoportalakítások révén az egy évfolyamra járók bizonyos tantárgyakból (pl. idegen nyelv, hittan, stb.) közös csoportokat alkotnak, az optimális csoportalakítás szakmai szempontokat is mérlegel.

Az iskolai nagycsoportok (pl. 5-8. évfolyamig, 9-12. évfolyamig összevont csoportok) az iskola egyes hitéleti közösségi és ünnepi alkalmain találkoznak. A csoportalakítás pedagógiai indoka ez esetben az eltérő életkori sajátosságok figyelembe vétele, technikai oka pedig a helyszűke.

Az iskolai év legjelentősebb ünnepi eseményein az iskola tanulói egységes, összevont nagycsoportot alkotnak. Ilyenek pl. a tanévnyitó, tanévzáró, a ballagás, a reformáció istentiszteleti

alkalma, karácsonyi, húsvéti, pünkösd ki bocsátó istentisztelet, nemzeti ünnepeink megünneplése. Ezeknek az össziskolai rendezvényeknek fontos szerepet tulajdonítunk gimnáziumunk életében. Az alkalmakon a különböző életkorú, egymástól korban és érettségben távol levő gimnazisták együtt él ik át a közösség élményét. Iskolai életünket igyekszünk úgy szervezni, hogy abban mind az életkori különbségek figyelembe vétele, mind pedig az össziskolai közösségélmény megkapja a maga helyét, szerepét.

A tanulók, tanulói közösségek érdekeinek képviselését az iskolai diákönkormányzat látja el. A diákönkormányzat az iskola életéről, különösen a diákságot közvetlenül érintő kérdésekről osztály-képviseleti formában alkot véleményt. A diákönkormányzatot az általuk felkért és az igazgató által is támogatott pedagógus segíti.

Fontosnak tartjuk, hogy iskolai céljainknak, pedagógiai törekvéseinknek a diákságot is megnyerjük, mivel e célok eléréséhez szükség van a nevelési partneri kapcsolat működtetésére és a diákok közösségének támogatására.

8.2. Kapcsolattartás az intézményi partnerekkel

Az érettségi bizonyítvány megszerzésének egyik előfeltétele az 50 óra **közösségi szolgálat** teljesítése. Ehhez az érintett diákoknak a segítséget a koordinációval megbízott felnőttön keresztül megadjuk, követjük a teljesülés folyamatát, ennek adminisztrációs felülete a KRÉTA. Az órák rögzítését az osztályfőnök felügyeli, az adminisztrációt az IKSZ koordinátor segíti.

A közösségi szolgálatok célterületeit református egyházi közösségeinkben és intézményeinkben, valamint a diákok és az egyes szolgálati helyek igényei szerint alakítjuk ki. Ezáltal egyszerre segítjük a bethlenesek egyházi és társadalmi beilleszkedését és azt, hogy iskolánk kapcsolatrendszerében teljesítsék ezt az érettségi feltételt. Célunk, hogy a közösségi szolgálat gyakorlásával a kötelezően teljesítendő feladat ne szükséges rossz legyen, hanem járuljon hozzá diákjaink szociális érzékenységének fejlesztéséhez, a keresztyén élet diakóniai szemléletének elsajátításához, illetve támogassa tanulóink pályaválasztási törekvéseit önsegítő módon. A diákokat fogadó intézményekkel, helyszínekkel folyamatos a kapcsolattartás, együttműködési megállapodást kötünk, egyeztetéseket folytatunk. Az elektronikus kapcsolattartás mellett a személyes és telefonos megkeresések is működőképesek.

Közművelődési intézményekkel tartott kapcsolat a kínált programok látogatásában, az iskolán kívüli órák helyszínéül szolgáló rendhagyó órák megtartásában valósul meg, mellyel az informális, nem formális tanulás fontos partnereivé válnak. Valamennyi helyszínnel építő együttműködésre törekszünk és az életkori sajátosságokhoz illeszkedő kínálatból a tanulási folyamatba illeszthetők megválasztásával színesítjük a nevelő-oktató munkát.

A **köznevelési intézményekkel** való kapcsolatot - fenntartótól függetlenül - fontosnak tartjuk, a szakmai munkaközösségek munkájában részt veszünk, versenyszervezést, lebonyolítást vállalunk. A hivatalokkal a kapcsolatunk kiegyensúlyozott. A helyi pedagógiai szakszolgálattal és a református pedagógiai szakszolgálattal is folyamatos kapcsolatban vagyunk, a tanulók érdekében a hivatalos eljárásrendet követjük. Lehetőséget kapunk a szakemberekkel való konzultációra, támogatják az egyéni bánásmódot igénylő tanulók foglalkoztatását.

Törekvésünk, hogy iskolapszichológus is segítse a munkánkat a mindennapokban.

A népjóléti iroda, a gyámhivatal és a gyermekjóléti szolgálat megkeresése jogszerűen zajlik, támogatást kapunk a hátrányos helyzet megállapításához, az igazolatlan mulasztás eljárásrendjéhez, a magántanulói kérelmek elbírálásához.

8.3. Küllkapcsolati-, testvériskolai kapcsolatok

Az idegen nyelvi, a szocializációs, a kommunikációs kompetenciák fejlesztését erősíti minden kapcsolati rendszer, melynek nyertesei a diákok, azok, akik fakultatív választás alapján részt kívánnak venni a cserediák programban. A küllkapcsolatok esetében arra törekszünk, hogy a tanult idegen nyelvek valamelyike érvényesüljön kapcsolati célnyelvként, törekszünk gyarapítani kapcsolati hálónkat. A küllöldi intézményi kapcsolat működtetése az idegen nyelvi munkaközösségekre hárul, a csereprogramok tematikájának kidolgozását, az utazásszervezést, a projekt lebonyolítását felelősséggel végzik. A projektmunka változatos és élményközpontú feladatokat, impulzusokat tartogat a benne résztvevőknek.

A határon túli magyar területeken való látogatások, intézményi kapcsolatok a humánus emberi gondolkodást, a nemzeti egységet erősíti, a történelmi veszteség érzelmi átélését támogatja, az épített és a természeti értékek megismerését célozza.

8.4. Szülői közösség

A keresztyén nevelésben a szülő a nevelési intézmény számára fontos, megkerülhetetlen partner. A gyermek fejlődésének támogatásához meg kell nyernünk a szülők együttműködését, mivel ők az elsődleges (természetes, családi) nevelés letéteményesei. Azzal is a szülő teremtetrendi jogát ismerjük el, hogy nem megrendelőnek tekintjük, akinek az elképzeléseit maradéktalanul ki kellene szolgálnunk, hanem munkatársnak, akinek a szülői hivatását nevelőmunkánkkal támogatjuk. A tanár nevelési szakember, ezért legjobb tudása szerint segítenie kell a növendékeinkért első renden felelős szülők helytállását. Ez egyben azt is jelenti, hogy a pedagógus nem veheti át sem a szülő helyét, sem a felelősséget. Munkánkat úgy végezzük, hogy nevelési céljainkkal, módszereinkkel, eszközeinkkel bármikor elszámoltathatók vagyunk a szülők előtt.

A szülőkkel való együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, mely az elektronikus naplón keresztül napi szintű, ezáltal a tananyagban való előrehaladás, az értékelés, a hiányzások követhető. További fórumok az éves munkarendbe beépített fogadóórák és szülői értekezletek, valamint az egyéni kérésre egyeztetett megbeszélések, a személyes találkozások ugyancsak színterei ennek a tevékenységnek.

A szülőket megillető jogoknak és az őket terhelő köteleességeknek iskolánkban is érvényesülniük kell a Nemzeti Köznevelési Törvényben meghatározott módon. E jogaik és köteleességeik teljesítésére a szülői közösség munkaközösséget (SZMK, szülői szervezet) működtet. Az osztályok szülői munkaközösségeit az egyes osztályokba járó tanulók szülei alkotják. Kérdéseiket, véleményüket az osztályonként választott 2-2 fő segítségével, illetve a szülői munkaközösség erre választott képviselője (elnök) által juttatják el az iskola vezetéséhez.

Az iskolai SZMK legmagasabb fóruma a Szülői Választmány vagy SZMK-választmány. Működését

saját szervezeti és működési szabályzatban rögzíti.

Sem a szülői szervezet, sem a diákszervezet nem kezdeményezhet az intézmény megítélését befolyásoló lépést vagy az intézményre nézve kötelezettséget jelentő, külső egyezséget az intézmény vezetőjének egyetértése nélkül.

9. Tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, szóbeli felvételi vizsga követelményei

A gimnázium a diákok tanulmányi szakaszainak lezárására, előrehaladásának elősegítésére, tudásszintjének rögzítésére és az ezekkel összefüggő tanügyigazgatási feladatainak ellátására vizsgákat szervez. Ezekről (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsgák), ide értve a gimnáziumi tanulmányok lezárását követő kétszintű, illetve előrehozott érettségi vizsgák lebonyolítását, külön szabályzat – Vizsgaszabályzat – rendelkezik, amely a Pedagógiai program és a Házirend melléklete, tartalmazza a tanulmányok alatti vizsgák szabályait, követelményeit és értékelését.

Bármely képzési területre jelentkező 8. osztályos tanulónak a központi írásbeli dolgozat megírása mellett szóbeli felvételi vizsgán kell részt vennie (kivételt képez matematika-fizika-digitális kultúra). A szóbeli felvételi vizsga követelményeit a Vizsgaszabályzat tartalmazza.

10. A felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai

10.1. Felvétel és átvétel a nyolc évfolyamos képzésre

A nyolc évfolyamos képzési rendszerbe a 4. évfolyam sikeres elvégzése után lehet belépni. Jelentkezni az általános iskolából a központi jelentkezési lapon lehet. A város és a környező települések általános iskoláiból várjuk a tehetséges, jeles vagy jó tanulmányi eredményt elért, kiemelkedő vagy jó képességű, szorgalmas tanulók jelentkezését. A jelentkező diákoknak központi írásbeli dolgozatot kell írni. A felvételi rangsort az általános iskolából hozott eredmények és a központi magyar nyelv és matematika írásbeli eredmények alapján állítjuk fel.

A képzési idő közben felvételt vagy átvételt csak az a tanuló nyerhet, aki az eltelt időszak minden olyan tantárgyából osztályozóvizsgát tesz, amelyeket nem tanult, és különbözeti vizsgát tesz a képzés speciális tantárgyaiból, amelyet alacsonyabb óraszámban tanult előző iskolájában, illetve csoportjában. Sikeres vizsgák után kerülhet sor tanulói jogviszony létesítésére vagy csoportváltásra.

10.2. Felvétel és átvétel a négy évfolyamos képzésre

Jelentkezni az általános iskola 8. évfolyamáról az általános iskolából a központi jelentkezési lapon lehet. Az adott évben az iskola honlapján is nyilvánosságra hozott felvételi tájékoztató tartalmazza a következő tanévre meghirdetett képzéseket. A jelentkező tanulók négy évfolyamos képzéseinkből

többet megjelölhetnek. A jelentkező diákoknak központi írásbeli dolgozatot kell írni, és szóbeli felvételi vizsgán kell részt venniük (kivételt képez a matematika-fizika-digitális kultúra képzésünk). A felvételi rangsort az általános iskolából hozott eredmények, a központi magyar nyelv és matematika írásbeli eredmények, valamint a szóbeli felvételi vizsgán elért eredmények alapján állítjuk fel. A különböző képzések esetén eltérő a felvételi pontszámba beszámítandó általános iskolai osztályzatok listája. Részletes leírás a felvételi tájékoztatóban található.

A képzési idő közben felvételt vagy átvételt csak az a tanuló nyerhet, aki az eltelt időszak minden olyan tantárgyából osztályozóvizsgát tesz, amelyeket nem tanult, illetve különbözeti vizsgát tesz a képzés speciális tantárgyaiból, amelyet alacsonyabb óraszámban tanult előző iskolájában, illetve csoportjában. Sikeres vizsgák után kerülhet sor tanulói jogviszony létesítésére vagy csoportváltásra.

Alkalmazásra kerülő eljárások (minden képzési formában)

- Felvételnél elsőbbséget biztosítunk a református vallású jelentkezőknek, mivel az ő többségüknek a biztosítását a Református Köznevelési Törvény törekvésként írja elő. A református tanulóktól ugyanúgy megkívánjuk a jó tanulmányi eredmény felmutatását, a megfelelő tudásszint teljesítését. Az elsőbbség biztosítását elsősorban pontazonosság esetén érvényesítjük.
- A felvételi rangsor és a keretszámok alapján a Köznevelési Információs Rendszer rögzíti a felvételi jegyzéket. E lista alapján a jogszabályban meghatározott időpontig a felvételi eljárásról és – a felvett tanulók esetében – a beiratkozás időpontjáról értesíteni kell a szülőt. A szülőknek fellebbezési lehetősége van a fenntartónál; megfellebbezni a felvételi eljárást jogszabálysértésre hivatkozással lehet.
- Az új tanulók részére a tanév rendjében meghatározott júniusi időpontban történik az adott osztályba való felvétel és beiratkozás, a leendő osztályfőnökök segítségével. A beiratkozáshoz kért dokumentumok: születési anyakönyvi kivonat, tájékoztató, általános iskolai bizonyítvány, valamint NEK-azonosító. Beiratkozáskor sor kerül a bizonyítványok leadására, a keresztlevele bemutatására, menzaigénylésre, az iskola nyakkendőjének, pólójának és a matrózbőlnek a megvásárlására, kollégiumi igény bejelentésére.

11. Elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

11.1. Elsősegélynyújtási alapismeretek

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának az a célja, hogy a diákok bátran és viszonylagosan szakszerűen nyújtsanak segítséget a bajba jutott embertársaiknak a hivatásos egészségügyi ellátás megérkezéséig, a mentő kiérkezéséig.

Ezen ismeretek átadására speciálisan a biológia órákon, és a környezet-és egészségvédelmi napon kerül sor, ahol külső segítséget – iskolaorvos, védőnő, mentősök – is igénybe vesz az iskola. Különösen hangsúlyt fektetünk az alapszintű újraélesztés elsajátítására.

Elsősegélynyújtási alapismeretek **célja:**

- Ismerjék meg a tanulók a legfontosabb anatómiai alapokat.
- Ismerjék meg a leggyakoribb veszélyhelyzeteket.
- Ismerjék meg a leggyakoribb sérülések anatómiai háttérét, várható következményeit.
- Sajátítsák el az elsősegélynyújtási módokat.
- Tanulják meg, mikor és hogyan kell segítséget hívni.

Az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatos **feladatok:**

- Az iskola biztosítja a diákok számára a korszerű ismeretek elsajátításának lehetőségét, eszközeit.
- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegélynyújtási alapismeretek területén: a tanulónak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtási alapismereteket.
- A diákok életkoruknak megfelelő szinten tanórán, és tanórán kívüli foglalkozásokon sajátítsák el a legfontosabb alapismereteket.

11.2. Környezeti nevelés

A környezeti nevelés átfogó **célja**, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását. A környezet ismeretére való törekvés, a személyes felelősség felismerése, vállalása, a környezetkímélő életvitel, a környezetet óvó magatartás egyéni és közösségi szinten is fontos nevelési elv iskolánkban.

Fontos cél, hogy a tanulók

- szűkebb környezetükben a tisztaságra, a szemét, a hulladék kezelésére figyelmet fordítsanak,
- megismerjék a környezetkímélő eljárásokat,
- tanulmányaik alatt és után is kapcsolódjanak be a környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá,
- szerezzenek személyes tapasztalatokat a természeti károk megelőzése és enyhítése érdekében,

- szerezzenek tapasztalatokat a természet- és környezetvédelem terén kialakult konfliktusok együttműködő megoldásában.

Színterei:

I. iskolán belüli lehetőségek

- használt helyiségek rendjének, tisztaságának megkövetelése,
- tanórai, illetve tanórán kívüli lehetőségek a szemléletformálásra.

II. iskolán kívüli lehetőségek:

- felfedező terepséták, terepvizsgálatok, kirándulások, múzeumlátogatások,
- évente egészség- és környezetvédelmi projektnap, projekthét szervezése,
- terepprogramok: mártélyi túra, iskolai szervezésű vizitúrák, osztálykirándulások, túlélő túrák.

Diákpályázatokon, környezet- és természetismereti versenyeken, a környezettel, természettel kapcsolatos rajz- és fotópályázatokon vesznek részt az iskola diákjai.

Erőforrások:

A pedagógiai tevékenység tervezett és szükséges eszközeit az iskola biztosítja. A különféle szakos és nem szakos, de a téma iránt érdeklődő pedagógusok munkájának összehangolása a leghatékonyabb eszköze az eredményességünknek.

A tantestület minden tagjának ismernie kell a fenntarthatóság problémáját.

Humán erőforrás	Feladat, szerepkör
Iskolavezetés	Támogatja a környezeti neveléssel összefüggő programokat. A minőségi munka érdekében értékeli ezt a tevékenységet. Anyagi erőforrásokat teremt.
Osztályfőnöki közösség	Évfolyamokra lebontva, az életkori sajátosságokat figyelembe véve foglalkozik a környezettudatos magatartás kialakításával.
Tanárok	Kidolgozzák és az egyes tantárgyakba beépítve tanítják a környezeti neveléssel, a környezettudatos magatartással, a környezetvédelemmel, a természetvédelemmel, fenntarthatósággal kapcsolatos tartalmakat.
Ifjúságvédelmi felelős	A környezeti nevelés iskolán kívüli eseményeinek, programjainak szervezésében, lebonyolításában aktívan részt vesz.
Diákönkormányzatot segítő tanár	A tanórán kívüli, környezeti neveléssel kapcsolatos programok megszervezésében, lebonyolításában közvetítőként részt vesz.
Tanulók	A tervezett éves programban sokoldalúan részt vesznek, környezetük igényes rendben tartásában részt vesznek (tevékeny szerepvállalás, önálló kutatások és kezdeményezések).

III. HELYI TANTERV

1. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, térítésmentes tankönyv igénybevételének biztosítása

Az iskola tankönyvellátása a törvényi kereteknek megfelelően történik:

A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény 3. § (10) Az iskolai tankönyvrendelést - a fenntartó egyetértésével - az iskola igazgatója készíti el, a szakmai munkaközösség véleményének beszerzését követően, az Nkt. 63. § (1) bekezdés c) pontjának figyelembevételével. A tankönyvrendelés alapján kell meghatározni, hogy a tankönyv vásárlására rendelkezésre álló összeget mely tankönyvek vásárlására fordítják.

Az iskola a tankönyvjegyzékről a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz, a szakképzési kerettantervi tantárgyhoz, a tanított modulhoz, témakörhöz, az (1) bekezdés szerint fejlesztett tankönyvvé nyilvánított könyvek közül választ.

A tankönyvrendelet (17/2014. EMMI rendelet) 32. § (5) bekezdése alapján az állam által biztosított ingyenes tankönyveket - a munkafüzetek kivételével - az igazgató az iskola mennyiségi leltárba veszi. Továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeli, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátja az iskola házirendjében meghatározottak szerint. A felmérés alapján megállapítja, hogy hány tanuló esetében kell biztosítani a köznevelési törvény szerinti ingyenes tankönyveket, illetve hány tanuló esetében kell biztosítani a tankönyvtörvény szerinti normatív kedvezményt.

2. Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

A hazánk alaptörvényében megfogalmazott feladatokat szem előtt tartva, valamint *A nemzeti köznevelésről* szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében, a törvény elveinek és szabályozásának megfelelően a NAT a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg.

Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Nevelési céljaink:

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés során mérlegelő gondolkodás kialakítása

- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

A fenti nevelési célokat az iskola dolgozói (pedagógusok és nem pedagógusok) elsősorban személyes példamutatással – életvitelükkel, magatartásukkal – valósítják meg. A vasárnapi és ünnepi istentiszteletek, a reggeli áhítatok, a heti két hittanóra, az egyházi énekórák és egyéb hitéleti alkalmak is hozzájárulnak a pedagógiai feladataink (elsősorban az erkölcsi nevelés, a családi életre nevelés, a testi és lelki egészség és a felelősségvállalás) megvalósításához.

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés elméletét elsősorban a történelem és társadalomismeret tantárgy keretein belül, gyakorlatát a diákönkormányzati munkában sajátíthatják el diákjaink.

A történelem és az irodalom tanításában kiemelt szerepet kapnak a magyar történelem sorsfordító eseményei, példaképként felmutatható személyiségei, sőt a gimnázium történetének megismerésére is nagy hangsúlyt fektetünk.

Iskolában is megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről, emellett arra ösztönözzük tanulóinkat, hogy részt vegyenek lakóhelyük kulturális és közéletében, valamint a lakóhelyükön rendezett ünnepélyeken, megemlékezéseken.

A biológia, kémia, földrajz és fizika tantárgyak tanítása során törekszünk a környezettudatosság és a fenntartható fejlődés szempontjait előtérbe helyezni. A felsorolt területekkel foglalkoznak tanulóink az osztályfőnöki órák keretében is. A tanórán kívüli iskolai programok (előadások, iskolatörténeti verseny, kirándulások, környezet- és egészségvédelmi nap, színházlátogatások, gyalog- és kenuútutak stb.) is segítenek nevelési céljaink megvalósításában.

A fenti célok megvalósítása érdekében:

- előnyben részesítjük azokat a pedagógiai módszereket, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;

- a nevelési-oktatási folyamatot úgy irányítjuk, hogy segítsék elő a tanulók előzetes ismereteinek feltárását, adjanak lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében, oktatásában) alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;

3. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelést a köznevelési törvény 27. §. (11) alapján szervezzük. Minden osztály úszásoktatáson is részt vesz, melyet a (11a) bekezdésnek megfelelően hetente két tanítási óra összevonásával oldunk meg. Az ötórás időkeretből két, az órarend szerinti első vagy utolsó órában lévő testnevelés óra látogatása alól mentesítést kérhet az a tanuló, aki a köznevelési törvény 27. §. (11) pontnak megfelelően versenyengedéllyel rendelkezik. A felmentéshez szükséges kérelmet és az igazolásokat a tanév során bármikor be lehet adni, a felmentés a versenyengedély lejártáig érvényes. Új versenyengedély birtokában újból kell kérelmezni a felmentést.

A tanulók fizikai állapot-mérésére a NETFIT központi rendszerét alkalmazzuk, a mérés eredményeit a központi felületre tanulói szinten feltöltjük, a teljesítményt értékeljük. A tanuló és a szülő egyaránt megismerheti a felmérés eredményeit, érdeklődés esetén egyéni konzultációt biztosítunk, elemezzük az egyes próbák értékeit.

.

4. Választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Pedagógusválasztásra iskolánkban nincs lehetőség.

Képzési kínálat szerinti tantárgyválasztás lehetőségei:

Valamennyi képzési területen a tehetségcsoport vagy az emelt szintű képzés megválasztásával a teljesítendő óraháló ad eligazítást a tantárgyakról és a tantárgyi óraszámokról. Tanulói jogviszony létesítésekor katolikus és evangélikus hittan tantárgyra csak az adott felekezeti keresztlevéllal lehet jelentkezni.

Tanórai keretek között kötelezően választható a nyolc évfolyamos képzésen a 9. osztályban induló második idegen nyelv; választható nyelvek a nyelvi tehetségterületen: német; matematika-természettudományos tehetségterületen: francia, latin, német, olasz, orosz.

A négy évfolyamos képzéseken a 9. osztályban induló második (választható nyelvek: német, francia, olasz, latin) idegen nyelv, valamint mindkét képzési formánál a 11. évfolyamban induló emelt szintű érettségire való felkészítés két tantárgya, min. 8 fős csoportlétszámmal.

A biológia-kémia tagozaton a tanulóknak későbbi szakmai nyelvük megalapozásául elsőbbséget biztosítunk a latin csoport megszervezésének. Választhatóan latin nyelv tanulását ajánljuk.

A nyolc évfolyamos képzést a korán felkínált irányválasztással együtt úgy vesszük végig, hogy a 10. évfolyam végén további választási lehetőséget kínálunk két tantárgyból az emelt szintű érettségire felkészítő képzésre, tehát 11. és 12. osztályban a tanuló által két választott tárgyból emelt szintű és óraszámú képzésben részesül. Minimum 8 fős igény esetén indulnak csoportok.

A választott fakultációs tantárgyakat két éven keresztül kötelező tanulni. Szülői kérelem alapján – az igazgató engedélyével lehetőség van a választott fakultáció módosítására, ha a csoport létszáma nem csökken 8 fő alá –, ebben az esetben egy másik fakultációt kötelező felvenni. A fakultáció megváltoztatásának feltétele az, hogy a választott tantárgyakból a tanulónak különbözeti vagy osztályozó vizsgát kell tennie. Az azonos tantárgyakat választók csoportalakítása évfolyamszinten, szakmai szempontokat figyelembe véve, optimális oktatásszervezés alapján történik.

Választható emelt szintű képzések:

Magyar–történelem emelt szintű képzés – fél vagy egész osztály

Kötelező az angol nyelv, második nyelv választható: német, francia, latin, olasz, orosz nyelv.

Matematika–fizika–digitális kultúra emelt szintű képzés – fél vagy egész osztály

Kötelező az angol nyelv, második nyelv választható: német, francia, latin, olasz, orosz nyelv.

Biológia–kémia emelt szintű képzés – fél vagy egész osztály

Kötelező az angol és második nyelvként ajánlott a latin nyelv vagy a német, francia és olasz, orosz is választható.

Angol emelt szintű képzés – fél vagy egész osztály

Kötelező az angol nyelv, második nyelvként választható a német, francia, latin, olasz, orosz.

A későbbi irányválasztást lehetővé tévő, a 11-12. évfolyamon teljesülő választás kiemelten két érettségi tantárgyból ad tudástöbbletet az emelt szintű érettségihez. 10. évfolyam végén tehát két tantárgyat választ a diák, így 11. és 12. osztályban a tanuló által két választott tárgyból emelt szintű érettségire történő felkészülésben részesül. A fakultációválasztás csoportképzéséhez minimum 8 fős igénymegjelölés szükséges.

Indokolt esetben a csoportalakítás létszámhatároktól való eltéréséről – a jogszabályi kereteken belül – az igazgató dönt.

5. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, közép- és emelt szintű érettségi vizsga tárgyai, milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett tehetnek érettségi vizsgát

Diákjaink minden olyan tárgyból jelentkezhetnek érettségire, amely szerepel a helyi tantervünkben és a 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben érettségi tárgyként. Gimnáziumunk ezekből a vizsgatárgyakból megszervezi a középszintű érettségi vizsgát¹.

5.1. A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés a 11. és 12. évfolyamon minden diáknak a saját választása alapján két tantárgyból biztosított. Az alább felsorolt tantárgyakból az iskola kötelezően vállalja az emelt szintű érettségire való felkészítést.

1. tantárgy	2. tantárgy
magyar	történelem
matematika	fizika
biológia	kémia
angol	angol

¹ 100/1997. (VI.13.) Korm.rendelet 5.§ (1) bekezdés

Megfelelő jelentkezés esetén egyéb tantárgyakból (földrajz, digitális kultúra, egyéb idegen nyelv) is indul emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés.

Középszintű érettségi vizsgára készít föl gimnáziumunk minden egyéb, a helyi tantervekben legalább két évig, összesen legalább 138 órában¹ kötelezően tanított tantárgyból.

Ezek a tárgyak

- 2012-es NAT szerint tanulóknál: magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelvek, matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, református és katolikus hittan, testnevelés, valamint matematika-fizika-informatika képzésen az informatika, magyar-történelem-művészetek képzésen az ének-zene, a rajz és vizuális kultúra.
- 2020-as NAT szerint tanulóknál: magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelvek, matematika, fizika, biológia, digitális kultúra, református és katolikus hittan, testnevelés valamint a biológia-kémia és a nyolc évfolyamos matematika-természettudományos tehetségterületen a kémia is.

Informatika és digitális kultúra tantárgyra vonatkozó kiegészítés:

- A 2020-as NAT előtti kerettanterv szerint tanuló diákok, akik tizedik évfolyamig informatika tantárgyat tanultak, az informatika tantárgy helyi tanterv szerinti követelmények teljesítése mellett érettségi vizsgát tehetnek digitális kultúrából. A tanulók számára a digitális kultúra tantárgy kerettantervében megtalálható ismeretanyagok felkészítését tizenegyedik és tizenkettedik évfolyam digitális kultúra fakultációs óráin vállalja az intézmény. Abban esetben, ha az adott évfolyamban nem indul fakultációs óra, az iskola szakköri képzés keretében vállalja a felkészítést. A szakköri képzésnek minimum létszám korlátja nincs, a szakköri órák az adott tanév érettségi vizsgajelentkezés határideje után kezdődnek.

A 2012-es NAT-ra épülő tanterveink közül a filozófia, a nem magyar-történelem-művészetek képzésen az ének-zene, a rajz és vizuális kultúra, a nem matematika-fizika-informatika képzésen az informatika tantervei nem készítenek fel középszintű érettségi vizsgára.

A 2020-as NAT-ra épülő tanterveink közül az ének, a vizuális kultúra, a földrajz, állampolgári ismeretek, valamint a nem biológia-kémia, illetve a nem matematika-természettudomány tehetségterület képzésén a kémia tantervei nem készítenek fel középszintű érettségi vizsgára.

5.2. Előrehozott érettségi vizsga

Előrehozott érettségi vizsgát lehet tenni idegen nyelvből, informatikából, valamint olyan vizsgatárgyakból, melyek tanítása a középiskola teljes befejezése előtti tanévek valamelyikében lezárul. Előrehozott érettségi vizsgát először a középiskolai tanulmányok teljes befejezését

¹ 100/1997. (VI.13.) Korm.rendelet 6.§ (4) bekezdés

megelőző második tanév (10. évfolyam) május-júniusi vizsgaidőszakában lehet tenni, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.¹

A helyi tantervünk szerint az alább felsorolt tárgyakból, a megjelölt évfolyamok év végi jegyeinek megszerzésével lehet előrehozott érettségi vizsgát tenni.

2012-es NAT szerint tanulók esetén:

- idegen nyelvek 9., 10., 11. és 12. osztály
- informatika 9. és 10. osztály (digitális kultúrából érettségizhet)
- kémia 9. és 10. osztály
- földrajz 9. és 10. osztály
- ének-zene 9., 10. osztály
- vizuális kultúra 9., 10. és 11. osztály
- fizika 9., 10. és 11. osztály (speciális angol és magyar-történelem-művészetek képzésen, valamint nyolc évfolyamos nyelvi képzésen)

2020-as NAT szerint tanulók esetén:

- idegen nyelvek 9., 10., 11. és 12. osztály
- digitális kultúra 9., 10. és 11. osztály
- kémia 9. és 10. osztály
- földrajz 9. és 10. osztály
- biológia 9. és 10. osztály (a speciális angol, a matematika-fizika-digitális kultúra, a magyar-történelem, valamint a nyolc évfolyamos képzéseken)
- ének-zene 9., 10. osztály
- vizuális kultúra 9. és 10. osztály
- fizika 9., 10. (a speciális angol, a biológia-kémia, a magyar-történelem, valamint a nyolc évfolyamos nyelvi tehetségterület képzéseken)
- fizika 9., 10. és 11. osztály (a nyolc évfolyamos matematika-természettudomány tehetségterület képzésén)

Informatika és digitális kultúra tantárgyakra vonatkozó jelentkezések esetén az előző pontnál (5.1) felsorolt kiegészítések érvényesek.

Sikeres előrehozott érettségi vizsga esetén a tanuló az adott tantárgyból tanulmányi követelményeit teljesítette. A tanuló kérheti a magasabb évfolyamokon, illetve évismétlés esetén az óralátogatás alóli felmentést.

Előrehozott vagy a középiskola teljes befejezése előtt szintemelő érettségi vizsgára való jelentkezéshez a tanulónak csak az alapórás osztályzatok megszerzése szükséges. Az a tanuló, aki fakultációs tantárgyából sikeres emelt szintű érettségi vizsgát tesz a középiskola teljes befejezése előtt, az adott fakultációs tárgy hiányzó év végi osztályzataként az emelt szintű érettségi vizsga osztályzatát kapja.

¹ 100/1997. (VI.13.) Korm.rendelet 9.§ (3) bekezdés

6. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témaköreit a jogszabály szerint – a május-júniusi vizsgaidőszak kezdete előtt legalább 60 nappal korábban – nyilvánossá tesszük az iskola honlapján/az elektronikus naplóban, valamint az érintett tanulói körrel megismertetjük.

7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, magatartás és szorgalom minősítésének elvei

7.1. Ellenőrzés és értékelés

A 2011. évi CXCV. törvény 54. § 1. bekezdése kimondja: „*A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint.*”

A tanulók beszámoltatása és ismereteinek számonkérése csak arra a tananyagra terjedhet ki, melyet az iskola a tantervi követelményekben meghatározott. A követelményekben nem szereplő anyagot értékelni és minősíteni nem lehet.

A beszámoltatás és a számonkérés legfontosabb formái: szóbeli felelet, röpdolgozat, kisdolgozat, témazáró dolgozat, projektmunka, önálló beszámoló, órai munka, a témahét és projekt munkák keretében létrehozott alkotás értékelése. Az értékelés a szaktanár feladata és felelőssége, ezért neki kell eldöntenie, hogy milyen formában tartja célszerűnek a tanulók munkájának értékelését. Ki kell emelnünk, hogy itt is fontos a rendszeresség, illetve annak a lehetősége, hogy a tanuló ne csak a szummatív értékelés eredményeként, hanem folyamatosan értesüljön arról, mit szükséges tennie ahhoz, hogy eredményét javíthassa. Vagyis a szummatív értékelés mellett célszerű alkalmazni a diagnosztikus, formatív értékelést is, mivel ez nem csak a tanulót, hanem a pedagógust is segíti a helyes, egyénre szabott tanulási stratégiák feltárásában.

Mivel az értékelés a tanuló fejlődését, önértékelési képességének javítását, motiválását hivatott szolgálni, annak során figyelembe kell venni a tanuló önmagához, képességeihez mért fejlődését is.

7.2. Iskolánk közös értékelési alapelvei

Az értékelés alapja az iskolai pedagógiai program, a helyi tanterv és a vizsgakövetelmények (emelt- és középszintű érettségi).

- A tanulók teljesítményét minden tanítási év végén osztályzattal kell minősíteni, az év végi osztályzatot az év közben kapott érdemjegyek alapján kell meghatározni.
- A tanév végi osztályzatnál az egész évi teljesítményt kell értékelni, figyelembe véve a tanulónak a tantárgyban mutatott fejlődési tendenciáját vagy hanyatlását is.
- Tantárgyakból érdemjegyet csak teljesítmény (felelet, dolgozat, órai munka stb.) értékelésekor szabad adni. Magatartást, szorgalmat tantárgyi érdemjeggyel nem osztályozunk.
- Az értékelésnél a tanuló tanulmányi munkáját tantárgyanként vesszük figyelembe, valamint magatartását és szorgalmát minősítjük.
- A magatartás és szorgalom jegyeket az osztályközösség és az osztályban tanító pedagógusok véleményének meghallgatásával az osztályfőnök állapítja meg.
- A szaktárgyi érdemjegyeket és az osztályzatokat a tanulócsoporthoz tanító szaktanár állapítja meg.
- A szaktárgyi érdemjegyeket súlyozottan lehet figyelembe venni és nyilvántartani aszerint, hogy milyen terjedelmű tananyagról ad számot a diák (pl. házi dolgozat, röpdolgozat, témazáró nagydolgozat értékelése).
- A fakultációs órákon és alapórákon a tanuló munkáját két külön osztályzattal értékeli a szaktanár. Amennyiben az adott fakultációhoz nem tartozik alapóra, a fakultációs jegy lesz a félévi és az év végi osztályzat is.
- Annak érdekében, hogy értékelési alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit és ezek számonkérési módját világosan megfogalmazva a tanulók tudomására hozzuk. A későbbiekben a számonkérés jellegétől függően megismertetjük velük az értékelés szempontjait, az esetleges ponthatárokat, ill. százalékos arányokat.

7.3. A szaktárgyi értékelés

Iskolánk a tanulók tanulmányi munkáját szöveges és szummatív módon értékelheti. A szummatív értékelés a tantárgy óraszámának megfelelő gyakoriságú, az 1-2 heti óraszámú tantárgyak esetében is legalább kéthavonta érdemjeggyel történik. Az ennél magasabb

óraszámában tanított tantárgyak esetében a szummatív értékelés ennél gyakoribb, legalább havonta érdemjeggyel történik.

Minél folyamatosabb, gyakoribb az értékelés, annál jobban nyomon követhető a diák haladása, tanulmányi munkája a szülő, az iskolavezetés és a tantestület más tagjai számára.

A szummatív értékelés szempontjai:

Elégtelen (1) osztályzatot kap az a tanuló, aki az elfogadott helyi tantervben és a vizsgakövetelményekben megfogalmazott minimális követelményeket nem teljesítette. A többi osztályzat megítélése a követelményszint teljesítésének arányában történik. Az évközi érdemjegyek azt tükrözik, hogy a tanuló a követelményekből időarányosan mennyit sajátított el. Az a tanuló, aki a tanórai felszerelést, taneszközt nem hozza magával, és annak hiánya akadályozza a tantervi anyag elvégzését, elégtelen osztályzatot kaphat.

A szaktárgyi értékelés további négy fokozata: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges).

Jeles (5) jegyet kap a tanuló, ha az elfogadott helyi tantervi követelményeknek megfelelően kijelölt tananyagban az előírt tanulmányi követelményeket kis segítséggel teljesítette.

Jó (4) jegyet kap a tanuló, ha az elfogadott helyi tantervi követelményeknek megfelelően kijelölt tananyagban az előírt tanulmányi követelményeket csak kevés és jelentéktelen hibával teljesítette.

Közepes (3) jegyet kap a tanuló, ha az elfogadott helyi tantervi követelményeknek megfelelően kijelölt tananyagban az előírt tanulmányi követelményeket néhány hibával teljesítette, nevelői segítségre többször rászorult.

Elégséges (2) jegyet kap az a tanuló, aki az elfogadott helyi tantervi követelményeknek megfelelően kijelölt tananyagban az előírt tanulmányi követelményeket hiányosságokkal teljesítette, de a tovább haladáshoz szükséges minimális ismeretekkel és készségekkel rendelkezik.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. **A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.**

7.4. A magatartás értékelése

Félévkor és tanév végén a tanulók magatartásának minősítését az osztályfőnök az osztályközösség és az osztályban tanító tanárok véleményének meghallgatásával állapítja meg. Véleményeltérés esetén a nevelőtestület az osztályozó értekezleten határoz. A magatartás

minősítésére négy fokozatot kell használni: 5 (példás), 4 (jó), 3 (változó), 2 (rossz).

A magatartás értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek:

- felelősségérzet (társai, munkája, munkaeszközei iránt);
- önállóság (jó kezdeményezések);
- a közösség érdekében végzett munka (iskolai és iskolán kívüli);
- viselkedés (iskolában, tanórán, egyéb foglalkozáson, kollégiumban, rendezvényeken);
- hangnem (társaival, tanáraival és más felnőttekkel szemben).

Példás: az a tanuló, akinek magatartása példamutató, a rend és a fegyelem megtartásában kitűnik társai közül. Viselkedése, hangneme követésre méltó, kulturált. Betartja az iskolai élet szabályait, a társadalmilag elfogadott normákat. Alkalomnak megfelelően öltözködik, ápoltan jelenik meg az iskolában, az iskolai rendezvényeken. Legfeljebb 3 igazolatlan órája van.

Jó: az a tanuló, akinek a magatartása általában jó. Nem mindig kezdeményező, de a rábízott feladatokat tudása szerint teljesíti. Közösségi munkája építő, tiszteli tanárait, oktatóit és társait. Az iskolai élet szabályait tudomásul veszi, és azokat igyekszik betartani. Legfeljebb 5 igazolatlan órája van.

Változó: az a tanuló, akinek a viselkedése változó, a közösségi munkában nem szívesen vesz részt, társait nem segíti. Öltözködése, megjelenése, hangneme esetenként udvariatlan, kifogásolható. Az iskolai élet szabályait nem mindig tartja tiszteletben, legfeljebb 9 igazolatlan mulasztása van.

Rossz: az a tanuló, aki a közösség munkáját zavarja, a közösségnek szándékosan árt. A tanórákon és a gyakorlatokon passzív, megnyilvánulásai romboló hatásúak, az iskolai élet szabályait sorozatosan megszegi. Társait rendszeresen rossz irányba próbálja befolyásolni, viselkedése, hangneme tiszteletlen, durva. Igazolatlan mulasztásai eléri a 10 órát, vagy fegyelmi büntetése van.

Mulasztások igazolása

A diák, illetve szülő köteles gondoskodni a mulasztott tanórák igazolásáról a mulasztást követő három tanítási napon belül, ezt a KRÉTA naplóban rögzíteni kell.

A tanuló betegség miatti távolmaradása esetén háziorvos vagy szakorvos igazolása szükséges. Az az orvosi igazolás fogadható el, amelyen szerepel a tanulót ellátó orvos sorszámmal ellátott bélyegzője és aláírása.

A tanév során a szülő öt alkalmat igazolhat az elektronikus naplóban. Az előzőti számban mulasztott tanítási napok csak indokolt esetben, igazgató hozzájárulása alapján, előzetes (a távolmaradást megelőző munkanap kezdetéig benyújtott) kérelem alapján igazolhatók, amelyet

a szülő vagy a szülővel együtt kikérő szervezet (más köznevelési intézmény, sportegyesület) nyújthat be az igazgatóhoz. A tanulói **mulasztásokat** az iskola az **elektronikus naplóban** tartja nyilván, amelyhez a szülőknek hozzáférést biztosít, így a szülői tájékoztatás naprakész.

7.5. A szorgalom értékelése

Félévkor és tanév végén a tanulók szorgalmának minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményének meghallgatásával állapítja meg. Véleményeltérés esetén a nevelőtestület az osztályozó értekezleten határoz. A szorgalom osztályzat megállapításakor a tanulónak a tanulmányi munkához való viszonyát, igényességét, rendszerességét, kötelességtudatát és érdeklődését vesszük figyelembe.

A szorgalom értékelésének alapja az egyéni képességek és körülmények figyelembevételével a tanulmányi munkához való viszony.

A szorgalom értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek:

- tanulmányi eredmény;
- aktivitás a tanórai munkában;
- a tanórai munka rendszeres, pontos kiegészítése és gyakorlása órán kívül;
- az órán kívül végzett egyéb rendszeres munka (diákkör, szakkör, tanulmányi verseny).

A szorgalom minősítésére négy fokozatot kell használni: 5 (példás), 4 (jó) 3 (változó), 2 (hanyag).

Példás: az a tanuló, akinek tanulmányi és gyakorlati munkája céltudatos, pontos, megbízható; képességei és teljesítménye összhangban állnak. A rábízott feladatot képes önállóan végezni, munkafegyelme, rendszeretete kiemelkedő, aktivitásával kitűnik társai közül. Valamennyi tárgyból megfelelő, kitartó munkával jó eredményt ér el, vagy előmenetelében saját képességeihez mérten fejlődés tapasztalható. Egyes iskolai tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó: az a tanuló, aki munkáját igyekszik pontosan végezni. A rábízott feladatot ösztönző hatásokra jól elvégzi, cselekvőkészsége, rendszeretete, munkafegyelme megfelelő. Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el, érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül. Taneszközei tiszták, rendesek.

Változó: az a tanuló, aki tanulmányi és gyakorlati munkájában nem egyenletes teljesítményű, munkavégzése pontatlan, rendszertelen, munkafegyelme időnként kifogásolható. Munkáját vonakodva végzi, csak külön ösztönzésre dolgozik. Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik, érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja. (Gyenge képességű, de igyekvő tanuló maximum 1 tantárgyi bukás esetén lehet változó szorgalmú.)

Hanyag: az a tanuló, aki tanulmányi és gyakorlati munkájában nem következetes, nincs kialakult kötelességtudata, munkáját közöny jellemzi, rendszertelen, cselekvőkészsége minimális. Érdektelenség, teljes közöny jellemzi, felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, a félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen. (Kivétel a gyenge képességű, de igyekvő tanuló maximum 1 tantárgyi bukás esetén lehet változó szorgalmú.)

8. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A Nkt. előírásainak megfelelően az iskolának meg kell határozni az iskolai írásbeli beszámoltatás formáit, rendjét, korlátait, a tanulók értékelésében betöltött szerepét és súlyát. A tanuló írásban és szóban egyaránt számot adhat tudásáról.

8.1. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

- Kis dolgozat, röpdolgozat (rövid, általában 10-15 percnyi időtartamban egy anyag vagy anyagrész, feladatmegoldás írásbeli számonkérése), amelyet a szaktanár a tananyag bármelyik részéből írathat. A szaktanár röpdolgozatot írathat úgy is, hogy a tanulóknak előző órán nem jelenti azt be. Egy tanítási napon a röpdolgozatok száma nincs korlátozva. Azokat nem érintheti csak a röpdolgozat írás, akik a tantárgy előző óráján igazoltan hiányoztak.
- Témazáró dolgozat (egy vagy dupla órát igénybe vevő írásbeli számonkérés, mely a tananyag egy vagy több fejezetét öleli fel) – minden tantárgyból egy anyagrész befejezése után írathatjuk, melyet összefoglalás előz meg. A témazáró dolgozat időpontját legalább egy héttel az íratás előtt közölni kell a tanulókkal. Ennek helye a tanóra, illetve az elektronikus napló dolgozatjelző rovata.
- Egy napon két témazáró dolgozatnál többet nem lehet íratni. Az a tanuló, aki a fejezet feldolgozása során tartósan igazoltan hiányzott, a tanárral egyeztetett időpontban számot ad tudásáról.
- Év végi összefoglaló dolgozatot vagy szintfelmérő vizsgát (amely felöleli az egész éves tananyagot) a tanév utolsó szakaszában az éves tananyag összefoglalása, rendszerezése után írathatunk. Az íratás rendje és korlátja megegyezik a témazáró dolgozatéval.

A vonatkozó jogszabályi előírásokat figyelembe véve a szaktanár a dolgozatokat a megíratás után tíz tanítási napon belül kijavítja és kiosztja a tanulóknak. A dolgozatokat a szülő megtekintheti. A témazáró dolgozatokat év végéig meg kell őrizni. Az év végi összefoglaló dolgozatokat az utolsó tanítási óráig ki kell javítani.

A dolgozatok értékelése:

- az írásbeli dolgozatokat egy vagy több tantárgyi érdemjeggyel értékeljük (mely a dolgozat jellegétől függően súlyozottan is számíthat), de magyarból az esszé jellegű dolgozatra irodalom és nyelvtan osztályzatot is adunk;
- az érdemjegyek megállapítása a tantárgyanként kialakult gyakorlatnak megfelelően történik.

8.2. A szóbeli beszámoltatások rendje

A szóbeli feleletek fontos részét képezik oktatásunknak. Segítik a diákok anyanyelvi kompetenciájának fejlődését, önkifejezését, valamint elősegíti az érettségire való felkészülést is.

- A szóbeli felelet során a szaktanár az előző 1-3 óra anyagát kérheti számon, a feleletet ismétlő kérdések segítheti.
- A szóbeli felelet ideje jellemzően 10-15 perc, mely emelt szintű érettségire való felkészülés segítése esetén 20 percre bővíthet.
- Amennyiben a diák több napig hiányzott, az azt követő első tanórán kérheti a felelés alóli mentesítését.
- A szaktanár a diákot a kötelező, előre kiadott feladatból, tananyagegységből is beszámoltathatja a következő órán.

8.3. A vizsgák szervezésének rendje a gimnáziumban

A gimnázium a diákok tanulmányi szakaszainak lezárására, előrehaladásának elősegítésére, tudásszintjének rögzítésére és az ezekkel összefüggő tanügyigazgatási feladatainak ellátására vizsgákat szervez. Ezekről, ide értve a gimnáziumi tanulmányok lezárását követő kétszintű, illetve előrehozott érettségi vizsgák lebonyolítását, külön szabályzat rendelkezik, amely a Pedagógiai program melléklete.

9. Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A szaktanár minden tanítási órán kijelöli a feladatokat az otthoni felkészüléshez. Ezek lehetnek írásbeli és szóbeli feladatok.

Tanítási szünetekre is kaphat a tanuló otthoni feladatokat, de ez nem veszélyeztetheti teljes

egészében a szünetet, illetve a tanuló pihenését. A szünetre fel lehet adni kötelező olvasmányok elolvasását, gyakorlást, rendszerező munkát. Az otthoni felkészülés különösen fontos szerepet játszik a projektek, témahetek lebonyolításában és a tantárgytömbösített oktatásban.

A tanuló vállalhatja a szaktanár kérésére szorgalmi feladatok elvégzését is. Ez nem kötelező, mennyisége is a tanuló választásától függ.

Tanulószobát az 5-6. évfolyam tanulóiból igény szerint szervezünk. A tanulószobai munka tartalmában és módszereiben rendelkezik olyan speciális elemekkel, amelyek alkalmazásával eredményesen valósítja meg a délutáni időkeret feladatait. Az általánosan megfogalmazott pedagógiai elvek érvényesülnek a tanulószobai foglalkozások alatt is. A napi órarend irányítja a diákok délutáni tanulását, az adott napon kapott feladatokkal foglalkoznak közvetlen tanári irányítás mellett. Az önálló tanulás és a segítségnyújtás egyaránt érvényesül a biztonságos fizikai környezetben. Alkalom van a tanulás módszereiben támogatást adni, a hatékonyság növelése érdekében ajánlott sorrendiséget meghatározni. A tanulószobát választók a szülő írásbeli kérelmére hagyhatják el záró időpont előtt a csoportot.

9.1. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A továbbhaladás, vagyis felsőbb osztályba való lépés szakaszhatára a tanév vége. A magasabb évfolyamba lépés feltétele a helyi tantervben előírt tanulmányi követelmények teljesítése. A magasabb évfolyamba lépést – a végzős tanulók kivételével – a törzskönyvben és a bizonyítványban jelezni kell.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az a tanuló, aki a tanév végén egy vagy több (legfeljebb három) tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, csak eredményes javítóvizsga után léphet felsőbb osztályba.

10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

10.1. Az osztályba sorolás rendje

A tanulók felvétele és oktatása a meghirdetett képzési formák szerint osztálykeretekben, más néven tanulócsoportokban történik. A nyolc évfolyamos képzésre felvett tanulókból évfolyamonként egy-egy osztályt hozunk létre, négy évfolyamos képzéseinken a meghirdetett képzésre felvett diákokból kialakuló csoportokat két osztályba szervezzük – a létszámtól függően – párosítjuk egymással, vagy egész osztályt alakítunk belőlük.

10.2. A csoportbontás elvei

Az osztályokon belül a helyi tantervben meghatározott egyes tantárgyak oktatása csoportbontásban történik. Szakmai indokok esetén a csoportalakítás évfolyamszinten történik. Csoportbontást alkalmazunk:

- a hitoktatásban felekezetek szerinti bontásban;
- idegen nyelvek oktatásában (évfolyam- és nívócsoportok alakításával);
- matematika (minden évfolyamon csoportbontásban, ha a képzési forma és a létszám igényli);
- digitális kultúra (minden évfolyamon csoportbontásban);
- emelt szintű érettségire felkészítő tantárgyi csoportokban, az utolsó két évfolyamon – a résztvevők számától függően – osztályszintű vagy évfolyamszintű csoportokban;
- négy évfolyamos képzéseinken a képzési formának megfelelő, emelt szintű tantárgyak szerint;
- nyolc évfolyamos képzés esetén a tehetségcsoportok kiemelt tantárgyaiból;

Indokolt esetben az osztály és csoport létszámhatároktól való eltérésről – a jogszabályi kereteken belül – igazgatói előterjesztés alapján az Igazgatótanács testülete dönt.

10.3. Nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek szervezése

- művészeti csoportok: énekkar, diákszínjátszó csoportok, képzőművészeti körök, hangszeres csoport igény és érdeklődés szerint, legalább 8 fős igény esetén;
- ünnepségeken, alkalmi előadások műsoraiban szereplő tanulók alkalmi csoportjai;
- szakkörök, gazdagító programok: a tanulók érdeklődése, igénye és tehetsége szerint, legalább 8 fős igény esetén;
- kompetenciafejlesztő foglalkozások;
- tanulássegítő tréningek
- érettségi- és felvételi előkészítők: a tanulók igénye szerint;
- felzárkóztató csoportok: a tanulmányi eredmény, illetve igény szerint;
- iskolai sportkörök, tömegsport, legalább 12 fős igény esetén;
- tanulószoba (5-6. osztályban van lehetőség választani);
- nem osztálykerethez kötődő, érdeklődésen alapuló fakultatív tevékenységek;
- sí-, barlang-, kerékpár-, vízitúrák tanulói igények szerint;
- tanulmányi kirándulások tanulói igények szerint;
- külkapcsolati utazások tanulói igények szerint;

Az intézményvezetés oktatásszervezési okok miatt dönthet a csoportalakítás létszámhatárainak módosításáról.

10.4. Hagyományok ápolása

Az iskola hagyományainak ápolása, fejlesztése, bővítése és az iskola jó hírének megőrzése, öregbítése az iskolai közösség minden tagjának joga és kötelessége. A tradíció nem állandóságot, hanem nyitottságot jelent, nyitottságot a szilárd alapokra helyezett üzenetek mentén érvényesülő innovatív törekvésekre. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat és felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

10.5. Rendezvények

- tanévnyitó istentisztelet;
- ünnepélyek az állami és egyházi ünnepeken;
- projektnapok (missziói, nemzeti-helytörténeti, egészségügyi és környezetvédelmi nap, pályaaorientációs nap);
- diáknap;
- szaktárgyi, kulturális és sportversenyek;
- Bethlen-bál;
- Bethlen-est;
- ballagás;
- mártélyi túra (projektnap keretében);
- egyéb iskolai programok (rendhagyó órák, előadások, fórumok, évfordulós és emlékünnepek, konferenciák, joggyakorlat-bemutató órák, szakmai napok, tanári bibliatanulmányok, helyben szervezett továbbképzések, műhelyfoglalkozások, stb.)
- tanévzáró istentisztelet.

11. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

11.1. A Nemzeti Alaptanterv (NAT 2020) kiemelt fejlesztési feladatai

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Nevelési programunk alapvetésében több helyen említettük a komplex szemléletet, amely a gyermek, fiatal teljes körű, testi–lelki–szellemi–erkölcsi–szociális fejlődését tűzi célul. Ennek

fontos része a testi és lelki egészség egysége.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyermekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

A testi és lelki egészség megőrzésére, a megelőzésre, az egészségfejlesztésre vonatkozó feladatokban a gimnázium az iskolaorvos, iskolapszichológus, védőnő munkájára támaszkodik a pedagógiai feladatellátásban.

11.2. Környezeti nevelés

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

12. Tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

12.1. A tanulói esélyegyenlőség, a szociális hátrányok leküzdésének támogatása

Iskolánk küldetésénél és hagyományainál fogva érzékeny a nehéz társadalmi helyzetű diákok problémáira. Számos esetben alkalmaztunk és alkalmazunk méltányosságot ott is, ahol ezt a törvény nem írja elő (pl. étkezési hátralékok elengedése, tartóstankönyv-használat lehetőségének megnyitása a jogosultság határán állók előtt).

A szociális hátrányok okai közül a legfontosabbak:

- a tanulót veszélyeztető környezet, gyámhatósági védelembe vétel;
- szegénység, mélyszegénység;
- tartós fogyatékosság.

A rászorulóknak a 9. évfolyamon lehetőséget kínálunk a hátrányok ledolgozására, valamint a szaktanárok differenciált foglalkozásokkal segítik elérni a többi tanuló szintjét.

Más, lakóhelyi jellegű hátrány orvoslására ad lehetőséget iskolánk saját kollégiuma, a Szathmáry kollégium, amely nemcsak a vidéki, hanem a nehéz körülmények között élő, nagycsaládos szülők gyermekeinek is kényelmes, nyugodt tanulási feltételeket biztosít.

Az anyagi hátrányok enyhítését szolgáló lehetőségeink:

- a többgyerekes családok étkezési hozzájárulásának segítése;
- ingyenes tankönyvek kölcsönzésének biztosítása;
- a szülői munkaközösség és iskolánk alapítványainak támogatása (pl. osztálykirándulás részvételi díjának kiegészítése rászoruló tanulók esetében);
- az igényelhető szociális ellátások, támogatások megszerzésében támogató együttműködésünkkel (osztályfőnök vagy ifjúságvédelmi felelős) segítjük rászoruló tanulóinkat;
- az ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri a diákjóléti pályázatokat, a lehetőségekre felhívjuk tanulóink figyelmét, a pályázatok elkészítésében segít az osztályfőnök, illetve az ifjúságvédelmi felelős;
- a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával kapcsolatos tevékenységünkben szakértői segítséggel és a szülők bevonásával felderítjük a tanulót veszélyeztető okokat, illetve pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megszüntetésére, ellensúlyozására;
- szociális és mentális, egyéb sajátos problémahelyzetek megoldására pszichológiai segítséget veszünk igénybe;
- ha az egyéni tanulási sebesség (a bevézés időtartama) kisebb a csoportra jellemző átlagosnál, a tanuló többlet felkészülési időt kap, tanulmányainak számonkérését egyénileg

ütemezzük;

- ha az otthoni tanulási körülmények nem megfelelőek, az iskolai tanulószoba adta lehetőséget kezdeményezzük;
- Az iskolalátogatási kötelezettség teljesítését – a tanulók érdekében – naprakészen nyomon követjük, a mulasztást az elektronikus naplóban a szülő által látható módon rögzítjük. A kritikus határnál járó mulasztott órák esetén felszólítjuk a szülőt, illetve értesítjük a gyámhatóságot.

Intézményünk a tanulók esélyegyenlősége, valamint a tanulókkal kapcsolatos egyenlő bánásmód érdekében figyelembe veszi az alábbiakat:

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt, mely rögzíti, hogy minden embernek jog van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen.

Intézményünk szakmai tevékenységében tovább erősíti az értékek tiszteletére való nevelést, a valódi esélyegyenlőség biztosítását. Az iskola pedagógiai munkájában kiemelten fontosnak tartja:

- az esélyegyenlőség biztosítását;
- a képességbontakoztató felkészítést;
- a hátránykompenzációt;
- a környezet megóvására és az egészséges életmódra nevelést;
- a gyermekekre, a fiatalokra irányuló káros hatások megelőzését.

Az intézménynek az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelményének biztosítása érdekében a következő feladatai vannak:

- az iskolai háttérből adódó, esélyegyenlőséget sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása;
- a családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget sértő körülmények feltárása, valamint azok kezelési módjának meghatározása;
- az iskola vonatkozó együttműködési kapcsolatainak meghatározása, illetve a kapcsolattartásban ellátandó feladatok leírása.

Mindezzel az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének megtartását kívánjuk elősegíteni.

13. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A Bethlen Gábor Református Gimnázium gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységének fontos célkitűzése az elsődleges megelőzés érvényesítése. Kiemelt figyelmet kap:

- tanulóink szociális helyzetének felmérése az osztályfőnökök bevonásával. A szülők számára szerkesztett nyilatkozat alapján az étkeztetésben;
- a helyi önkormányzattal, járási hivattal és gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés;
- a dohányzás visszaszorítása;
- az alkohol- és drogrevenió, családpsztoráció a helyi gyermekjóléti szolgálattal együttműködve;
- az egészséges táplálkozás és mentálhigiéné érvényesítése, felvilágosítás, együttműködve a helyi védőnői szolgálattal és iskolaorvossal.

Az iskolai törődés és elvárások, valamint a szülői gondoskodás ellenére gyermekeink makro-környezete alkalmanként hátrányokat és veszélyeket rejt a fejlődésükre nézve. A társadalmi és közéleti torzulásokkal, a médiában és a mikro társadalmi környezetben megjelenő, a társas kapcsolatokra káros, lélek- és erkölcsromboló, igénytelen szubkultúrák hatásával szemben hivatásos segítők (tanárok, lelkészek, iskolapszichológus, szakpedagógiai, szakpszichológiai, gyermekjóléti intézmények, szakemberek) segítségére van szüksége. A nem vallásos szülők is bíznak abban, hogy a keresztyén pedagógiai elvek szerint működő iskolában gyermekeik az átlagosnál nagyobb védettséget kapnak a negatív társadalmi jelenségekkel szemben.

Törekszünk arra, hogy tanulóinknak védelmet nyújthassunk az őket veszélyeztető, tanulmányi munkájukat, egészségüket, személyiségüket romboló külső hatások ellen, megakadályozzuk káros függőség kialakulását, védjük őket a sorozatos kudarcoktól, megrázkódtatásoktól. Ez a tevékenység közösségi munkát igényel, amely az iskolai oktatásban közvetlenül és közvetetten résztvevőket egyaránt érinti. A tevékenység iskolánk minden pedagógusának, az iskolaorvosnak, az iskolapszichológusnak és a védőnőnek is ad feladatot. Ezt a tevékenységet a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős (felügyelő) vagy az e feladatokkal megbízott pedagógus koordinálja az igazgató közvetlen irányításával.

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse (felügyelője) nyilvántartja a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarokkal küzdő és a sajátos nevelési igényű tanulókat. Az iskolapszichológussal, osztályfőnökökkel együttműködve figyelemmel kíséri támogatási kérelmeiket, segélyeiket és egyéb pályázati lehetőségeiket. Minden tanév végén felméri, hogy mely tanulók szorulnak segítségre a következő tanévben, és javaslatát előterjeszti döntésre az intézményvezetés felé.

Tevékenységünk a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók felderítésével kezdődik. Ebben meghatározó az osztályfőnök szerepe.

A tanulókat és szüleiket a tanév elején írásban, az első szülői értekezleten szóban tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős (felügyelő) személyéről és arról, hogy milyen időpontban, hol kereshető fel.

A veszélyeztetett tanulókkal a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős (felügyelő) személyes kapcsolatot alakít ki, és az osztályfőnökkel együttműködve a tanulóval folytatott beszélgetéseken, esetleges családlátogatások során megismeri körülményeit.

Ha a veszélyeztető körülmények az iskola hatáskörében nem szüntethetők meg, az ifjúságvédelmi felelős szakember közreműködését veszi igénybe (gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő szolgálat, iskolapszichológus stb.).

Anyagi veszélyeztetettség esetén az ifjúságvédelmi felelős rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás igénylésére felhívja a figyelmet, és segíti az igénylés menetét.

A megelőzés érdekében felvilágosításokat, tájékoztatásokat szervezünk. A tájékoztatás minden pedagógus lehetősége és feladata a mindennapok munkájában. Ezekre és az egészséges életvitel népszerűsítésére kiváló alkalom nyílik az egészség- és környezetvédelmi projektnap rendezvényein. Együttműködő partnerek: iskolaorvos, iskolapszichológus, iskolavédőnő, egészségügyi intézmények, rendőrség munkatársai, esetleg az önkormányzat munkatársa, jogász.

Az ifjúságvédelmi felelős (felügyelő) figyelemmel kíséri a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos pályázatokat, aktuális esetben irányítja (segíti) a pályázati tevékenységet.

Az iskola segít megelőzni kiskorú diákjainak iskolakerülését azáltal, hogy az iskolakerülés elleni fellépést biztosító 2012. évi CXX. törvénnyel összhangban igazolást állít ki 14. életévüket be nem töltött tanulóinak arról, ha hivatalos engedéllyel, de tanítási időben az iskola falain kívül tartózkodnak. A törvény ugyanezt várja el az érintett tanulók szüleitől, törvényes képviselőitől.

14. A tanulók jutalmazásával összefüggő intézményi gyakorlat

14.1. Jutalmazási hagyományok

A tanévnyitó ünnepségen, a március 15-i iskolai ünnepségen, a végzős osztályok ballagási ünnepélyén és a tanévzáró ünnepségen az osztályok és tanulóink munkájának elismeréséül különböző díjakat osztunk ki. Minden díjhoz kapcsolódik egy leírás, amely a díj odaítélésének feltételeit tartalmazza. Ezt az alapítványokhoz tartozó kuratórium tagok szabályozzák. A bírálat és a díjátadás menetét az iskolavezetés fogja össze.

Közösségi díjak:

- Bethlen-díj (legjobb végzős osztály; átadás a március 15-i ünnepségen);

- Szent-Györgyi-díj (a tanévzáró ünnepségen kapja a két legjobb tanulmányi eredményt elért osztály 5-8. és 9-12. évfolyamon)

Egyéni díjak:

- Németh László-díj (ballagáson kapja egy végzős tanuló, iskolai költségvetésből);
- Imolya Imre-díj és alapítványi díjai (közülük egy mindig a **Hajnal Imre-díj**; évente váltakozó díjak: Garzó Imre-díj, Gyáni Imre-díj, Láng István-díj, további tanáregyeniségekről elnevezett díjak, ballagáson legfeljebb négy végzős tanuló kapja alapítványi számláról vagy felajánlásból);
- Kiss Gusztáv-díj (ballagáson alapítványi számláról);
- Farkas Ferenc-díj (ballagáson, felajánlásból);
- Rosztóczy Ernő-díj (ha végzősnek ítéltető - ballagáson, ha más évfolyamra járó kaphatja – évzáron, felajánlásból)
- Dr. Sipka Sándor-díj (tanévzárón, felajánlásból);
- Dr. Sipka Sándorné-díj (tanévzárón, felajánlásból);
- Pákozdy László Márton-díj (tanévzárón, felajánlásból);
- Balogh Imre-díj – ifj. Balogh Imre-díj (tanévzárón, felváltva tanévenként, páratlan év ifj. Balogh Imre díj, felajánlásból, páros év Balogh Imre díj, felajánlásból);
- Kádár Ferenc-díj (tanévzárón, felajánlásból);
- Pölös-díj (tanévnyitón vagy szűkebb nyilvánosság előtt, felajánlásból);
- Tószegi-Pákozdy-díj (érettségizett diáknak, tanév elején, felajánlásból)
- Grezsa Ferenc-Kertész Eszter-díj (páratlan években tanárnak, húsvéti kibocsátó istentiszteleten, felajánlásból és iskolai költségvetésből);
- Grezsa Ferenc-díj (tanulói pályadíj, páros években, tanévzárón, felajánlásból és iskolai költségvetésből)

Egyházi díjak:

- Pro Schola et Ecclesia Hodmezovasarhelyiensi (tanárt illet, tanévzárón);
- Szőnyi Benjámin-díj (tanulót illet, tanévzárón);

- a Magyar Johannita Lovagrend kitüntetése (amennyiben érkezik felajánlás, tanévzárón)
- Badalik Bertalan-díj (katolikus diák számára a katolikus egyház felajánlása, tanévzárón)

Tanulói teljesítmények elismerése:

Az egyéni és csoportos teljesítményeket, díjazottakat – mérlegelve - az intézmény honlapján közzéteszük, a versenyeredményeket a március 15-i ünnepségen, majd a húsvéti és a pünkösti istentiszteleten kihirdetjük. A kiemelkedő tanulmányi munkát, közösségi szerepvállalást szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói dicsérrettel ismerjük el.

15. Egyéb, szükségesnek vélt elvek

A NAT értelmében a középiskolai ismeretanyagokra külön figyelmet fordítunk. Saját tanáraink és külső szakemberek közös segítségével adunk útravalót diákjainknak a sikeres egyéni életvitelhez a pénzügyek, a közlekedési ismeretek, a háztartás, az egészséges életmód, a mozgáskultúra, a kommunikációs és médiafogyasztói ismeretek, valamint a művészetek ismerete, befogadása és amatőr művelése terén. A honvédelmi alapismereteket igény szerint szakköri formában tesszük elérhetővé érdeklődő diákjainknak.

15.1. Énkép, önismeret

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára. Énképük és önismeretük gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely fokozza az őket körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. A NAT-ban megnevezett nevelési értékek abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is aktív részeseivé válnak ezen értékek megnevezésének, azonosításának.

15.2. Pályaorientáció

A pályaorientáció olyan pedagógiai fejlesztési folyamat, ami nem a választásra, hanem az életpálya tervezésére, a pályákkal kapcsolatos tájékoztatásra, irányításra, orientálásra fókuszál. Célunk, hogy tanulóink – az életkori sajátosságok figyelembevételével – átfogó képet kapjanak a munkavilágáról.

Tevékenységi területek:

- Szakköri kínálat bővítése – műszaki, informatika, matematika, természettudományok területén.
- Pályaorientáció nap

- A közösségi szolgálat teljesítése kapcsán a szerteágazó együttműködés lehetőséget ad a diákoknak pályaismereti tapasztalatokra, önmaguk megismerésére.
- Ezen felül osztályfőnöki program részeként, iskolapszichológusi tevékenységként is megjelenik a csoportos és egyéni tanácsadás.
- Intézményi szinten élünk a felsőfokú intézmények interaktív bemutatóinak lehetőségével, sikeres életpályák bemutatásával, projektnapok, pályaaorientációs tréningek, tematikus táborok lebonyolításával.
- Látogatást szervezünk felsőfokú intézményekbe, ipari, kutatási, tudományos területeket bemutató munkahelyekre.

Eredménynek azt tekintjük, ha a diákok képesek lesznek saját képességeik, kompetenciáik és érdeklődésük felmérésére, ez alapján észszerű oktatási, képzési és foglalkoztatási döntéseket hoznak, egyéni életútjukat optimálisan tudják irányítani.

15.3. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A világ-, a nemzetgazdaság valós ismerete, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó tájékozottság elősegíti a munka világában való eligazodást, a gazdasági-pénzügyi intézményekről kapott ismeretek a pénzügyi kultúra megalapozását szolgálja. A javakkal való észszerű gazdálkodás, a megújuló energiaforrások alkalmazásának környezetkímélő hatásain keresztül, a fogyasztói társadalom tisztázó értelmezését feldolgozó lehetőségeket biztosítunk. Ismeretátadással, adatgyűjtéssel, elemzéssel, információ feldolgozással igyekszünk kialakítani a végzős diákok azon képességét, amivel mérlegelni tudják pénzügyi döntéseik közvetlen és közvetett hatásait, kockázatát. Pénz és időgazdálkodás, „Számít a pénzed” témákban informális, nem formális tanulást megalapozó innovatív törekvéseink vannak.

15.4. Médiatudatosságra nevelés

A diákok számára a média eszközeinek használata a mindennapi élet bevett gyakorlata. Feladatunk és felelősségünk, hogy tudatos, értékelvű médiafogyasztóvá váljanak, kritikai beállítódásukat fokozzuk, ismertessük fel a valóságos és a virtuális kapcsolatok, a nyilvános és a bizalmas érintkezés etikai normáit. Legyenek képesek a médiumok segítségével mesterségesen gerjesztett szükségletek józan megítélésére, a valós szükségletek felismerésére. Kísérletet teszünk arra, hogy a tömegtájékoztatás eszközeinek – mobileszközök – optimalizált használói, jogkövető fogyasztói legyenek, amihez a kritikai gondolkodás, az érveléstechnika, a véleménykülönbségek ütköztetésének módját alkalmazzuk.

16. A 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítés fejlesztési feladatai és követelményei

A felkészítés fejlesztési feladatai:

- A tanulói érdeklődésnek leginkább megfelelő képzés nyújtása (lásd: 5. pont alatt).
- Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló minél jobb eredményt produkáljon.
- A felkészítés során azonban arra törekszünk, hogy diákjainkból a lehető legjobbat kihozva a lehető legmagasabb százalékos eredményt célazzák meg a felsőoktatásba való bejutás zálogaként.
- Célunk a diákok eredményes továbbtanulás a felsőoktatási intézményekben.
- Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek.
- Mivel a kívánt továbbtanulási cél elérése érdekében diákjaink több tárgyból is jelentkezhetnek emelt szintű oktatásra, minden esetben különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjék a tanulók feladatmegértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége, aminek majd a felsőoktatásban is hasznát veszi.
- Az egyes tantárgyak fejlesztési követelményeit a NAT és a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet tartalmazza.

17. Iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, szükség esetén különbséti vizsga, egyéni segítségnyújtás, türelmi idő – évfolyamismétlés

- Iskolaváltás lehetőségéről érdeklődő tanuló és szülője tájékoztatást kap az intézmény képzési kínálatáról, arculatáról, tanulmányi elvárásokról, azokról a tantervi követelményekről, melyeket teljesíteni kell ahhoz, hogy tanulói jogviszony létesüljön. Átjelentkezés menete: szülői kérelem alapján az igazgató alapos indoklással vehet fel azonos évfolyamra, ha a tanuló hozott tanulmányi eredménye, magatartása, szorgalma megfelel az iskola elvárásainak. Annak a képzési formának a többlettananyagából, amelyik képzésre a tanuló bekerülhet, írásbeli és szóbeli különbséti vizsgát; azokból a tantárgyakból, amelyeket addig nem tanult, írásbeli és szóbeli osztályozó vizsgát kell tennie. Alapesetben a vizsgák eredménye a jogviszony létesítésének feltétele, esetleges türelmi időről az igazgató az osztályfőnök és a szaktanárok véleményének meghallgatása után dönt.
- Osztályok, illetve csoportok közötti átlépésre azonos évfolyamon tanév közben csak

nagyon indokolt esetben, igazgatói engedéllyel van lehetőség, osztályváltás egyébként csak tanév végén lehetséges. A váltás feltétele minden esetben a különbözeti vizsga letétele abból a tárgyból, amelyet korábban kevesebb óraszámban tanult a tanuló.

- A tanuló átlépési kérelmét írásbeli kérelem alapján, alapos indoklással abban az esetben teheti meg, ha a választott képzési formában működő osztály megváltozott létszáma a Nkt-ben meghatározott kereteket nem lépi át, valamint ha a tanuló különbözeti vizsgálja eredményes. A különbözeti vizsga az igazgató által meghatározott időpontban a szaktanárok segítségével írásban és szóban történik. Kilencedik osztálytól kezdődően a négy és a nyolc évfolyamos képzések átjárhatók az előző pontban leírtak szerint.
- Átléphetnek tanulónk más oktatási intézménybe. Tanköteles tanuló jogviszonyát csak abban az esetben szüntetjük meg, ha meggyőződünk arról, hogy a fogadó intézmény tanulói jogviszonyt létesít a tanulóval.

18. Sajátos pedagógiai módszerek

- **Tanórai lehetőségek:** iskolánkban az osztályközösségek általában heterogén szervezésűek, ezért élünk a csoportbontás lehetőségével, továbbá a változatos, korszerű oktatásszervezési módszerek használatával, és előnyben részesítjük a differenciálást.
- **Projektoktatás és tantárgyi projektek:** Az éves munkatervben előre meghatározott projektnapok, valamint a szaktanárok által létrehozott tantárgyi projektek révén olyan tanórákat szervezünk, amelyek során több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő, multidiszciplináris témák kerülnek a középpontba. A témák feldolgozása, a feladatok megoldása a tanulók és a pedagógusok együttműködésére épül:
 - nemzeti ünnepekhez kapcsolódó projektnapok
 - missziói nap
 - környezetvédelmi és egészségnap
 - diáknapi
 - mártélyi túra
 - külföldi cserediákprogramokhoz kapcsolódó projekthetek
 - bemutatkozó kiállítás a diákok képzőművészeti alkotásaiból a Bethlen-esthez kapcsolódva
 - nyíltlabor
- **Informális, nem formális tanulás módozatai:**
 - osztálytermi környezettől elszakadó tantárgyi programok teljesítése,

- külső helyszínen folytatott tudományos, ismeretterjesztő, ismeret feldolgozó, művészeti tevékenység.
- **Tanórán kívüli képességfejlesztő tevékenységek:**
 - tanulmányi kirándulás,
 - könyvtárhasználati órák (az iskola muzeális értékű állományának megismerése),
 - rendhagyó órák szervezése: az SZTE BTK Magyar Irodalmi Tanszékével való kapcsolat keretein belül rendhagyó irodalomórák szervezése,
 - múzeumlátogatás a rajzórák keretein belül: kapcsolat az Alföldi Galériával,
 - diákszínpadok munkája,
 - énekkar,
 - versenyek: - tanulmányi versenyeken való részvétel, felkészítő munka
 - helyi szervezésű versenyek: - iskolatörténeti vetélkedő
 - Tornyai Sándor Országos Fizikai Feladatmegoldó Verseny a református középiskolák számára,
 - nyolcadikos tanulók számára rendezett matematika- és fizikaversenyek.
- **IKT-val támogatott tanóra:**
 - az IKT-eszközök lehetőség szerinti beépítése a szaktantárgyi órákon (az intézményben projektorral, illetve interaktív táblával felszerelt, internetkapcsolattal ellátott tantermek állnak rendelkezésre, több teremben van lehetőség tanulói laptopok használatára)
 - élményalapú alkalmazások beépítése az óra menetébe
- **Roboteszközök alkalmazása a pedagógiai munkában**
 - szakköri forma,
 - tanórai megoldások.

19. A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünkben az egyes képzésekhez tartozó tantárgyak és óraszámok struktúrája a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról kiadott 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet alapján készült.

2020 szeptemberétől induló képzéseink a 2020-as NAT-ra épülnek, míg a korábban indult képzéseink a 2012-es NAT-ra.

TANTERVI STRUKTÚRA 2020-2028 KÖZÖTT

képzés	évfolyam	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28
8 évfolyamos	5.	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	6.	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	7.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	8.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	9.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	10.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	11.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020
	12.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020
4 évfolyamos	9.	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	10.	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	11.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
	12.	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2012	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

19.1. A 2020 szeptemberétől induló képzések órahálói:

Magyar - történelem (mt) / emelt szintű képzés

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai

Az egyes évfolyamok bal oldali mezőjében a NAT alapóraszámait, a jobb oldali mezőben a szabadon tervezhető, az emelt szintű képzés és az egyházi intézmények hitéleti órái szerepelnek

Tantárgyak/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám
Magyar nyelv és irodalom	3	2	4	1	4	1	4	1
Matematika	3		3		3		3	1
Történelem	2	1	2	1	3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Hon- és népismeret								
Etika/hit- és erkölcstan		2		2		2		2
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első idegen nyelv (angol)	3		3	1	4		4	
Második idegen nyelv ¹	3		3		3		3	
Művészetek ²								
Ének / egyházi ének	1		1		1			
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1	
Technika és tervezés								
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Fakultáció1					2	1	2	1
Fakultáció2					2	1	2	1
Kötött célú órakeret					4		4	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra	2		2		4		5	
Felhasznált szabadon tervezhető óra		1		1		2		3
Emelt szintű képzés többletórája		2		2	2	1		1
Egyházi intézmény hitéleti oktatása		2		2	1*	2		2
Összes tervezett óraszám	32	5	32	5	32	5	29	6
Összesített óraszám	37		37		37		35	

¹ Második idegennyelv-választás: francia, latin, német, olasz, orosz

² 11. évfolyam: az egyházi ének a művészetek keretében megtartva, * a kötelező alapóraszámába beszámítva

Matematika - fizika - digitális kultúra (mfd)/ emelt szintű képzés

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai

Az egyes évfolyamok bal oldali mezőjében a NAT alapóraszámait, a jobb oldali mezőben a szabadon tervezhető, az emelt szintű képzés és az egyházi intézmények hitéleti órái szerepelnek

Tantárgyak/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		4	
Matematika	3	2	3	1	3		3	2
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Hon- és népismeret								
Etika/hit- és erkölcstan		2		2		2		2
Természettudomány								
Kémia	1		2					
Fizika	2		3	1	2			1
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első idegen nyelv	3		3	1	4		4	
Második idegen nyelv ¹	3		3		3		3	
Művészetek ²								
Ének / egyházi ének	1		1		1			
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Mozgókép-kultúra és médiaismeret							1	
Technika és tervezés								
Digitális kultúra	2		1		2	2		
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Fakultáció1					2	1	2	1
Fakultáció2					2	1	2	1
Kötött célú órakeret					4		4	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra	2		2		4		5	
Felhasznált szabadon tervezhető óra		1		1	2	2		3
Emelt szintű képzés többletórája		2		2		2		2
Egyházi intézmény hitéleti oktatása		2		2	1*	2		2
Összes tervezett óraszám	32	5	32	5	32	6	29	7
Összesített óraszám	37		37		38		36	

¹ Második idegennyelv-választás: francia, latin, német, olasz, orosz

² 11. évfolyam: az egyházi ének a művészetek keretében megtartva, * a kötelező alapóraszámába beszámítva

Biológia - kémia (bk)/ emelt szintű képzés
A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai

Az egyes évfolyamok bal oldali mezőjében a NAT alapóraszámok, a jobb oldali mezőben a szabadon tervezhető, az emelt szintű képzés és az egyházi intézmények hitéleti órái szerepelnek

Tantárgyak/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		4	
Matematika	3		3		3		3	1
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Hon- és népismeret								
Etika/hit- és erkölcsan		2		2		2		2
Természettudomány								
Kémia	1	1	2	2				
Fizika	2		3					
Biológia	3	1	2		2	3	2	2
Földrajz	2		1					
Első idegen nyelv (angol)	3		3	1	4		4	
Második idegen nyelv ¹	3		3		3		3	
Művészetek ²								
Ének / egyházi ének	1		1		1			
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Technika és tervezés								
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Fakultáció1 (biológia)								
Fakultáció2					2	1	2	1
Kötött célú órakeret					4		4	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra	2		2		4		5	
Felhasznált szabadon tervezhető óra		1		1		4		4
Emelt szintű képzés többletórája		2		2				
Egyházi intézmény hitéleti oktatása		2		2	1*	2		2
Összes tervezett óraszám	32	5	32	5	30	6	29	6
Összesített óraszám	37		37		36		35	

¹ Második idegennyelv választás: latin (ajánlott), francia, német, olasz, orosz

² 11. évfolyam: az egyházi ének a művészetek keretében megtartva, * a kötelező alapóraszámába beszámítva

Angol (spa)/ emelt szintű képzés

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai

Az egyes évfolyamok bal oldali mezőjében a NAT alapóraszámai, a jobb oldali mezőben a szabadon tervezhető, az emelt szintű képzés és az egyházi intézmények hitéleti órái szerepelnek

Tantárgyak/évfolyam	9.		10.		11.		12.	
	Alapóraszám	emelt szintű képzés,	Alapóraszám	emelt szintű képzés,	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi	Alapóraszám	emelt szintű képzés,
Magyar nyelv és irodalom	3	1	4		4		4	
Matematika	3		3		3		3	1
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Hon- és népismeret								
Etika/hit- és erkölcstan		2		2		2		2
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első idegen nyelv (angol)	3	2	3	2	4	1	4	1
Második idegen nyelv ¹	3		3		3		3	
Művészetek ²								
Ének / egyházi ének	1		1		1			
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Technika és tervezés								
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Fakultáció1					2	1	2	1
Fakultáció2					2	1	2	1
Kötött célú órakeret					4		4	
Kötelező alapóraszám	32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra	2		2		4		5	
Felhasznált szabadon tervezhető óra		1		0	2	2		3
Emelt szintű képzés többletórája		2		2		1		1
Egyházi intézmény hitéleti oktatása		2		2	1*	2		2
Összes tervezett óraszám	32	5	32	4	32	5	29	6
Összesített óraszám	37		36		37		35	

¹ Második idegennyelv választás: francia, latin, német, olasz

² 11. évfolyam: az egyházi ének a művészetek keretében megtartva, * a kötelező alapóraszámába beszámítva

Matematika - Természettudományos tehetségterület (MTT)/ emelt szintű képzés																
Az 5-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai																
Az egyes évfolyamok bal oldali mezőjében a NAT alapóraszámjai, a jobb oldali mezőben a szabadon tervezhető, az emelt szintű képzés és az egyházi intézmények hitéleti órái szerepelnek																
Tantárgyak/évfolyam	5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.		12.	
	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi, szabadon választható óraszám
Magyar nyelv és irodalom ¹	4		4		3		3		3	1	4		4		4	
Matematika	4	1	4	1	3	2	3		3		3		3	2	3	2
Történelem	2		2		2		2		2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1								1	
Hon- és népismeret				1												
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1		2		2		2		2
Természettudomány	2	1	2	1												
Kémia					1	1	2	2	1	1	2					
Fizika					1	1	2		2		3	1	2			
Biológia					2		1	1	3	1	2	1				
Földrajz					2		1	1	2		1					
Első idegen nyelv (angol)	3		3		3		3		3		3	1	4		4	
Második idegen nyelv ²									3		3		3		3	
Művészetek ³																
Ének / egyházi ének	2		1	1	1		1		1		1		1			
Vizuális kultúra	1		1		1		1		1		1					
Dráma és színház	1															
Mozgókép-kultúra és médiaismeret															1	
Technika és tervezés	1		1		1											
Digitális kultúra	1		1		1		1		2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1		1		1		1	
Fakultáció ¹													2	1	2	1
Fakultáció ²													2	1	2	1
Kötött célú órakeret													4		4	
Kötelező alapóraszám	28		26		28		28		32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra	0		2		2		2		2		2		4		5	
Felhasznált szabadon tervezhető óra		1		2		2		2		2		2	2	2		2
Emelt szintű képzés többletórája		1		1		2		2		1		1		2		2
Egyházi intézmény hitéleti oktatása		1		2		1		1		2		2	1*	2		2
Összes tervezett óraszám	28	3	26	5	28	5	28	5	32	5	32	5	32	6	29	6
Összesített óraszám	31		31		33		33		37		37		38		35	

¹ 7., 8. évfolyam: magyar nyelv-tanórák bontásában

² 9. évfolyam: második idegen nyelv választható francia, latin, német, olasz, orosz

³ 11. évfolyam: az egyházi ének a művészetek keretében megtartva, * a kötelező alapóraszámába beszámítva

Nyelvi tehetségterület (NyT)/ emelt szintű képzés

Az 5-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai

Az egyes évfolyamok bal oldali mezőjében a NAT alapóraszámjai, a jobb oldali mezőben a szabadon tervezhető, az emelt szintű képzés és az egyházi intézmények hitéleti órái szerepelnek

Tantárgyak/évfolyam	5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.		12.	
	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon	Alapóraszám	emelt szintű képzés, egyházi szabadon
Magyar nyelv és irodalom ¹⁵	4		4		3	1	3	1	3	1	4		4		4	
Matematika	4		4		3		3		3		3		3		3	1
Történelem	2		2		2		2		2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1								1	
Hon- és népismeret				1												
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1		2		2		2		2
Természettudomány	2		2										2			
Kémia					1		2		1		2					
Fizika					1		2		2		3					
Biológia					2		1		3		2					
Földrajz					2		1		2		1					
Első idegen nyelv (angol)	3	2	3	2	3	2	3	2	3		3	1	4		4	
Második idegen nyelv ¹⁶									3	2	3	2	3	2	3	2
Művészetek ¹⁷																
Ének /egyházi ének	2		1	1	1		1		1		1		1			
Vizuális kultúra	1		1		1		1		1		1					
Dráma és színház	1															
Mozgóképkultúra és médiaismeret															1	
Technika és tervezés	1		1		1											
Digitális kultúra	1		1		1		1		2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1		1		1		1	
Fakultáció1													2	1	2	1
Fakultáció2													2	1	2	1
Kötött célú órakeret													4		4	
Kötelező alapóraszám	28		26		28		28		32		32		30		29	
Szabadon tervezhető óra	0		2		2		2		2		2		4		5	
Felhasznált szabadon tervezhető óra		0		1		1		1		1		1	2	2		3
Emelt szintű képzés többletórája		2		2		2		2		2		2		2		2
Egyházi intézmény hitéleti oktatása		1		2		1		1		2		2	1*	2		2
Összes tervezett óraszám	28	3	26	5	28	4	28	4	32	5	32	5	32	6	29	7
Összesített óraszám	31		31		32		32		37		37		38		36	

¹⁵ 7., 8. évfolyam: magyar nyelvtanórák bontásban

¹⁶ 9. évfolyam: második idegen nyelv a német

¹⁷ 11. évfolyam: az egyházi ének a művészetek keretében megtartva, * a kötelező alapóraszámába beszámítva

19.2. A 2020. szeptembere előtt induló képzések órahálói

A 2020. szeptembere előtt induló nyolcévfolyamos képzések órahálóit a 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet 5. melléklete, a „Kerettanterv a gimnázium 5-12. osztály számára” alapján állította össze a nevelőtestület.

Az egyes képzésekhez tartozó táblázatokban a sárga színnel kiemelt óraszámok képzésektől függetlenül a kerettanterv kötelező óraszámára fölötti kötelező óraszám, míg a piros színnel jelölt többletóra az egyes képzésekhez tartozó, emelt óraszámú tantárgyak kötelező többletóráinak számai. A 11. és 12. évfolyamon a 3+3 óra az emelt szintű érettségire felkészítés kötelezően választható két tantárgyi többletórája.

Tantárgyi struktúra és óraszámok természettudományos tagozat
5–12. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – 5-12. évfolyam, gimnázium								
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	4	4	4	4
I. Idegen nyelvek ⁶	3	3	3	3	3+1	3+1	3	3+1
II. Idegen nyelv ⁷			0+1+2 ⁴	0+1+2 ⁴	3	3	3	3
Matematika	4+1	3+1+1	3	3	3+1+1	3+1	3	3
Erkölcstan/hittan	1	1	1	1				
Etika/filozófia							0 ⁵	0
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek			2	2	2+1	2+1	3	3
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek /Latin örökségünk	0+2	0+2						
Természetismeret	2	2						
Fizika			2	1+1	2	2	2	1
Kémia			1+1	2	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1+1		2	2	2
Földrajz			1+1	2	2	2		
Ének-zene/egyházi ének 11. évf.	1	1	1	1	1	1	1 ¹	
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1							
Dráma és tánc/Mozgókép-kultúra és médiaismeret					1			1 ¹
Mozgókép-kultúra és médiaismeret								1 ¹
Természettudományos gyakorlatok	1	1						
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1 ¹	
Informatika		1	1	1	1	1+1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon választható óra ²							6	6
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31	35	36	35-1	35
Hittan	1	1	1	1	2	2	2	2
Egyházi ének ³	1				0			
Összesen	30	29	32+2*	32+2*	37	38	36	37

¹ Művészetek órakeretéből

² A 11.-12. évfolyamon a tanuló által választott, majd kötelező két tárgy 3-3 órában, mely az emelt szintű érettségire való felkészítés tantárgyi óraszama

³ A 9. évfolyam egyházi ének tantárgya a 11. évfolyam ének-zene tantárgyba beépítve

⁴ Az Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI. 4.) Korm. rendelete 8.§ (3) bekezdés (c) pontja értelmében.

⁵ Etika a hittan tantárgyba beépítve

⁶ Az I. idegen nyelv az angol, 2016/17-es tanévtől kezdve angol vagy német.

⁷ A II. idegen nyelv a francia, 2016/17-es tanévtől kezdve az I. idegen nyelv függvényében választható.

Tantárgyi struktúra és óraszámok nyelvi tagozat
5–12. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – 5-12. évfolyam, gimnázium								
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	4	4	4	4
I. Idegen nyelvek ⁵ (angol)	3+2	3+2	3	3	3+2	3+2	3	3+1
II. Idegen nyelv ⁶ (angol/német/francia)			0+3	0+3	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3	3	3+1	3	3	3
Erkölcstan/hittan	1	1	1	1				
Etika/filozófia							0 ⁴	0+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*			2	2	2+1	2+1	3	3
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek /Latin örökségünk	0+2	0+2						
Természetismeret	2	2						
Fizika			2	1	2	2	2	
Kémia			1	2	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1		2	2	2
Földrajz			1	2	2	2		
Ének-zene/egyházi ének 11. évf.	1	1	1	1	1	1	1 ¹	
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1							
Dráma és tánc/Mozgókép-kultúra és médiaismeret					1			1 ¹
Mozgókép-kultúra és médiaismeret								1 ¹
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1 ¹	
Informatika		1	1	1	1	1+1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon választható órá ²							6	6
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31	35	36	35-1	35
Hittan	1	1	1	1	2	2	2	2
Egyházi ének ³	1				0			
Összesen	30	29	32	32	37	38	36	37

¹ Művészetek órakeretéből

² A 11.-12. évfolyamon a tanuló által választott, majd kötelező két tárgy 3-3 órában, mely az emelt szintű érettségire való felkészítés tantárgyi óraszámát

³ A 9. évfolyam egyházi ének tantárgya a 11. évfolyam ének-zene tantárgyába beépítve

⁴ Etika a hittan tantárgyába beépítve

⁵ Az I. idegen nyelv a német, 2016/17-es tanévtől kezdve angol vagy német.

⁶ A II. idegen nyelv az angol, 2016/17-es tanévtől kezdve az I. idegen nyelv függvényében választható.

IV. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A Bethlen Gábor Református Gimnázium Szathmáry Kollégiuma a gimnázium szerves részeként, nem önálló intézményegységként működik.

A kollégiumban a nevelőtestületi funkciót a nevelőtanári munkaközösség tölti be. A nevelők a gimnázium tanári karának tagjai.

A kollégiumban feladatot ellátó iskolai alkalmazottak a nevelőtanárok és a pedagógiai munkát segítő személyzet és alkalmazotti kör (pedagógiai felügyelő, takarító, gondnok). A kollégium lakói a gimnáziumban tanuló vidéki családokból érkező, keresztyén nevelésben részesülni szándékozó lányok és fiúk.

A kollégium befogadja más középiskolák, általános iskolák tanulóit is, amennyiben vállalják a pedagógiai programban megfogalmazott elvek követését.

A kollégium működéséhez a központi költségvetés által folyósított normatív támogatás az iskola költségvetésében áll rendelkezésre. A kollégisták étkezési térítési díjat fizetnek, melynek mértéke 100 %-os, illetve a diákok szociális helyzete alapján 50 %-os mértékű lehet. Az étkezési díj fizetése előre történik, díjtartozással az új tanévre nem költözhet be a diák. Az állammegóvás érdekében kaució letétele előírt. Az intézmény pályázatok útján, szállásdíjakból és alapítványoktól további bevételekhez juthat.

1. Kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

1.1. Általános célok, feladatok

A kollégium (továbbiakban internátus) alapfeladata megteremteni a megfelelő feltételeket azon tanulók számára, akik a nevelésben előnyben részesítik a keresztyén hit és erkölcs értékeit, különös tekintettel azokra, akik lakóhelyüktől távol tanulnak, illetve a szülő nem tudja biztosítani számukra a tanuláshoz szükséges körülményeket. Az intézmény kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsa a minőségi tudáshoz és a keresztyén szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.

Célunk továbbá, hogy a kollégiumi elhelyezés felkínálásával lehetőséget adjunk a BGRG diákjain kívül a hódmezővásárhelyi más iskolák vidéki diákjainak is, hogy minőségi bentlakásban részesüljenek.

A kollégium szorosan együttműködik az iskolákkal, sportklubokkal. Az iskolák vezetőségével, osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, edzőkkel.

Egyházi jellegénél fogva különös gondot fordít a keresztyén, nemzeti elkötelezettség kialakítására, a hagyományok átadásával erősíti az egyházhoz, a hazához és a családdal való tartozás tudatát. Tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védeltséget kíván nyújtani. Minden esetben nagy gondot fordítunk a szülővel való személyes kapcsolattartásra. Egyedi, problémás esetekben vagy fegyelmi ügyekben a szülővel való kapcsolatfelvétel minden esetben megtörténik.

A kollégiumba való belépéskor növendékeinket vagy más iskolából érkező diákok szüleit írásban tájékoztatjuk a kollégium elvárásairól és szabályairól, a kollégiumi felvételtől szóló értesítéssel egyidejűleg.

A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződését. Segíti az evangélium szellemének megfelelő gondolkodást önmagukról és felebarátjukról. Erősíti a személyes döntés és felelősség vállalását, ill. a krisztusi szeretet és megbocsátás gyakorlását. Az intézményegység a teljes emberi élet társadalomban való megéléséhez ezzel kíván támogatást nyújtani diákjai számára.

A kollégium belső és külső környezete biztosítani kívánja a nevelési célok megvalósíthatóságát, szolgálja a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

1.2. Nevelési feladatok, programok

Minden tanévben kiemelt nevelési feladat az első alkalommal beköltöző diákok beilleszkedésének, intézményi elvárásokhoz való alkalmazkodásának segítése. A diákokkal meg kell ismertetni a kollégium érték- és szabályrendszerét, házirendjét, valamint lehetőséget kell teremteni a nevelőikkel való megismerkedésre is. Ezt csoportfoglalkozások, irányított és spontán egyéni foglalkozások keretén belül tervezzük. A régi és az új diákok közötti kapcsolatot folyamatosan figyelemmel kísérjük. Az esetleges konfliktusokat igyekszünk a már megfogalmazott célok szerint megközelíteni és azokat kezelni. Arra biztatjuk felsőbb éves diákjainkat, hogy segítsék fiatalabb diáktársaikat mind a beilleszkedés, mind pedig a tanulási

és egyéb nehézségek kapcsán. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy ilyen szempont szerint is igényességre neveljük diákjainkat.

A tanulmányi munka színvonalának emelése érdekében rendszeresen foglalkozunk a rászoruló diákokkal csoportos és egyéni formában is. Ezt szolgálják a kollégiumi alapprogramban meghatározott tematika szerinti csoportfoglalkozások és a rendszeres egyéni foglalkozások, valamint az egyéni és csoportos felzárkóztatás is. A tehetséges tanulók felkutatása, tudásuk bővítése, képességeik fejlesztése, a szociális viselkedés szabályainak elsajátíttatása, művelődési egyenlőtlenségek csökkentése és a pályaválasztás segítése is a fent említett keretek között történik. Továbbá a szabadidő tartalmas eltöltése, környezetünk védelme, ápolása, nemzeti értékeink, kulturális és történelmi hagyományaink megismertetése, a társadalmi beilleszkedés elősegítése részben a kötelező foglalkozások, részben pedig az internátus saját közösségformáló, szabadidős programjain keresztül valósul meg: mozi-, színházlátogatás, közös főzések, kirándulások, sportprogramok.

A kollégiumi foglalkozások a tanulói részvétel szempontjából kötelezőek, illetve szabadon választhatóak lehetnek. A foglalkozásokat ezek alapján szervezzük.

A kollégiumi nevelés országos alapprogramja a csoportfoglalkozásokon a következő témakörök szerint határozza meg a tartalmi követelményeket:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A Pedagógiai programban szereplő tartalmak és módszerek keret jellegűek. Az egyes témakörökhöz rendelt témák, fejlesztési célok (kompetenciák) minden tanulócsoportban kötelező elvárások, de a célkitűzés szintjének, valamint a tartalmaknak és a módszereknek

igazodnia kell, és igazodnak is a csoport tagjainak érdeklődéséhez, a tanulók felkészültségéhez, intellektuális és érzelmi igényeihez.

Az adventi időszak kiemelt idő az internátus életében, ahol külön cél az egymásra való odafigyelés, a szociális kompetenciák fejlesztése. Ide kapcsolódik a hagyományos adventi séta, az „angyalkázás”, a karácsonyi ünnepség, illetve az ünnepkörökhöz kapcsolódó kézműves foglalkozások. A tanév végén kiemelt alkalom a végzősök búcsúztatása, amelyre minden évben nagy szeretettel és odaadással készülnek a kollégák és az alsóbb éves diákok egyaránt.

A hátrányos helyzetű tanulókkal való fokozott egyéni törődés is többféle módon zajlik. Ehhez a tevékenységünkhöz szervesen kapcsolódik a kollégium hitéleti programja. Heti rendszerességgel különböző formákban szervezünk hitéleti programokat a diákok számára: áhítat, csapatépítő foglalkozás, filmklub. Ebben a programban minden évfolyam részt vesz. Bibliaórák heti egy alkalommal vannak. A kollégium hitéleti programjai változatosak, és a középiskolai korosztály érdeklődéséhez maximálisan alkalmazkodnak.

A nevelési feladatok, célok megvalósításában a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja adja a szakmai háttérrel.

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

2.1 Az életrend szervezése

A kollégium belső életének szervezése során biztosítjuk a diákok testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői, iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat. A tanulók napi életrendjének kialakítása során szem előtt tartjuk azt a fontos elvet, hogy az egyes tevékenységek belső arányai a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodjanak, figyelembe véve az egyének közötti különbségeket.

A kollégium belső életének alapvető követelményeit és azokat a tudnivalókat, amelyek a növendékek mindennapi életét szabályozzák, a Házi rend tartalmazza. Az ezen alapuló Napirend a diákok egynapi időbeosztását tükrözi, szabályozva a legfőbb tevékenységeiket a felkeléstől a lefekvésig, a tanulás, szórakozás, pihenés helyes arányait.

A reggeli ébresztést követően történik a szobák rendbetétele, majd a reggeli. A tanulókat szobájuk rendben tartására, a környezetükben lévő tárgyak, eszközök épségének megőrzésére, a rend szeretetére naponta figyelmeztetjük. A szobák rendjét naponta ellenőrizzük.

A beteg tanulóknak jelentkezniük kell az ügyeletes nevelőnél, aki aztán továbbküldi őket orvosi vizsgálatra, ahol az orvos dönt arról, hogy a beteg hazamegy, iskolába megy, vagy a kollégiumban marad.

A délelőtti folyamán a kollégiumban diákok csak rendkívüli esetben és engedéllyel tartózkodhatnak.

Az iskolából visszatérve ebédelnek, a szilenciumok megkezdéséig szabadkimenő áll a rendelkezésükre. A törvényben előírt szilenciumi foglalkozások után vacsora következik, majd a csoportmegbeszélések, egyéb foglalkozások után lehetőség van sokféle szabadidős programon való részvételre.

A hétvégére hazautazók péntek délután hagyják el az épületet. A hétvégére bent maradók szerda estig külön íven jelezhetik szándékukat.

2.2 A tanulás szervezése

A kollégium a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket (céloktól és jellegtől függően) a kollégiumi, csoportos és egyéni foglalkozások, illetve egyéb programok keretében szervezi.

A foglalkozások időkeretét a Köznevelési törvény és a fenntartó rendelkezéseit szem előtt tartva a kollégium specialitását és munkatervét figyelembe vevő Házirend rögzíti.

A tanulók tanulási idejének megszervezésénél a következő elveket tartjuk szem előtt:

- biztosítanunk kell a diákjaink részére a nyugodt felkészülést megfelelő helyiségek, berendezések, eszközök igénybevételének lehetőségével
- lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket
- biztosítjuk a korszerű IKT-eszközök tanulást támogató megfelelő arányú használatát
- törekednünk kell arra, hogy minden tanulóban igényként is megfogalmazódjék a rendszeres tanulás szükségessége
- a jobb eredmények elérését segítő, tanárok és tanulók vezetésével korrepetálásokat szervezünk
- a szilenciumok pontos megtartásával rendszerességre neveljük őket

A szilenciumok célja, hogy minden tanuló jól felkészüljön a másnapi iskolai óráira. Ennek érdekében az alábbi hatékony szilenciumi munkát biztosító módszereket alkalmazzuk:

- a foglalkozások pontos és következetes kezdése
- szilenciumi fegyelem biztosítása
- tanulmányi eredmények nyilvántartása
- a képességekhez viszonyított tanulmányi munka és fegyelem rendszeres értékelése
- az egyéni fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások tartása.

A kiemelkedő tanulmányi eredményű diákok szilenciumi kedvezményben részesülhetnek.

A szilenciumok rendjére a nevelőtanárok ügyelnek, emellett a szobájukban készülő diákok tanulását is ellenőrzik.

Szükséges a napi háromórás tanulási idő teljes kihasználása és az önálló tanulás megszokása.

A nevelők segítik a diákokat abban is, hogy legyenek kitartóak a tanulásban, törekedjenek a lényeglátásra, logikus gondolkodással építsék fel a megtanult ismeretanyag vázlatát.

Ha a szilencium ideje nem elég a felkészülésre, akkor este 22-23 óra között kapnak lehetőséget a további tanulásra.

Ezen kívül heti egy órában folytatunk felzárkóztató, tehetséggondozó vagy speciális ismereteket adó egyéni vagy csoportos foglalkozásokat.

2.3 A szabadidő szervezése

A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozások a kollégium személyi, tárgyi lehetőségeire építve lehetőséget adnak a diákjaink részére, hogy hasznosan kapcsolódjanak ki.

E foglalkozások tervezésekor is törekszünk arra, hogy megvalósulhassanak az alábbi célok:

- szabadidő igényes, tartalmas eltöltése
- egészséges életmódra való nevelés
- minél változatosabb és egyre színvonalasabb tevékenységek lehetőségeinek megteremtése
- kulturált viselkedés, kommunikáció kialakítása
- természeti és tárgyi környezetünk megóvása
- önuralom fejlesztése
- kollégiumi közösség erősítése
- kultúra közvetítése
- általános műveltség megszerzésének elősegítése

Lehetőségek a szabadidő hasznos eltöltésére:

- kirándulás
- különböző sportfoglalkozások
- konditerem
- filmklub
- zenehallgatás, tévézés
- x-box
- internethasználat
- könyvtárháználat

3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az önsegítés feladatait, módszereit.

Fontosnak tartjuk, hogy az egészség mint elfogadott érték épüljön be a kollégium mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, testi, lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- segíti az „egészséges kollégiumi légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- helyes cselekvésre serkentő
- az egészségnevelés és -fejlesztés területei
- személyi és környezeti higiéné
- egészséges táplálkozás
- megelőzésre nevelés
- pozitív értékrend kialakítása
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkózását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

4.1 A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei

Kollégiumunk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze. Az ezzel kapcsolatos legfontosabb feladataink az alábbiak:

- az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása, meggyőződéssé alakítása
- az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése
- az együttműködési készség kialakítása
- kulturált magatartás és kommunikáció elsajátíttatása
- kitartás, szorgalom, céltudatosság kialakítása

4.2 A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenységek elvei

A kollégiumi munka egymástól távol eső, de azonos fontosságú feladata a felzárkóztatás és a tehetséggondozás. A felzárkóztatás a lemaradókat védi a lemorzsolódástól, a tehetséggondozás a tehetséges, kreatív képességű tanulók motiválása, minél nagyobb sikerek elérésére való serkentése. A tehetségnek kell az a közeg, amiben kibontakozhat képessége, kellenek a társak, akik húzóerőt jelentenek.

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása intézményünkben differenciálással és egyéni ráfigyeléssel történik. Ennek érdekében az arra alkalmas tanulókkal kapcsolatos differenciálás áthatja a kollégium egész nevelési folyamatának feladatait, módszereit. Tehetséges tanulóinkat ösztönözzük, hogy vegyenek részt tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön. Lehetővé tesszük számukra, hogy bekapcsolódjanak az intézményen kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe.

4.3 A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei

A kollégium a tanulók eredményeinek javítása érdekében korrepetálást és felzárkóztatást is szervez akár csoportos, akár egyéni formában.

Korrepetálást lehetőségeink függvényében azon tanulóinknak szervezünk, akik:

- hiányzás miatt lemaradtak a tananyagban
- ismereteik hiányosak egy-egy részterületen
- igénylik a fokozottabb tanári segítséget
- az órai tananyag elmélyítésében szaktanári segítségre szorulnak.

Felzárkóztatást azon tanulóknak szervezünk, akik év közben csatlakoznak hozzánk, és valamilyen szinten lemaradásuk van vagy eltérő felkészültséggel érkeztek az általános iskolából.

4.4 A tanulók pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei

Különösen a 11-12. évfolyamos tanulóinkat érintő folyamatos tevékenység ez. Fontosnak tartjuk, hogy legyen reális önismeretük, legyenek tisztában képességeikkel. A mai világban nagyon fontos, hogy legyenek készek a folyamatos tanulásra, ami alapja lehet egy esetleges későbbi pályakorrekciónak is. Ösztönözzük diákjainkat arra, hogy lássák a választott pálya és életük fő kérdései közti összefüggéseket, hogy mit kell tenniük céljaik elérése érdekében. Felhívjuk a figyelmüket, törekedjenek arra, hogy egyéni adottságaikhoz illeszkedő választásuk összhangban legyen a munkaerőpiac elvárásaival.

4.5 A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei

Tematikus foglalkozásokon igyekszünk a diákjaink önálló életkezdését segítő ismereteket, tudnivalókat átadni. Az alábbi elvek mentén építjük fel a foglalkozásokat:

- polgári értékrend elemeinek megismertetése
- jövőről való elképzeléseik megismerése
- reális jövőkép fejlesztése
- konfliktuskezelési technikák megismertetése, gyakorlása
- a családi és társadalmi élet főbb tennivalóinak megismertetése
- a változó világ körülményeihez való konstruktív alkalmazkodás megalapozása
- felkészítés az ésszerű, takarékos gazdálkodásra

5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

Hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vette, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak. Kiemelt figyelmet igényel az a gyermek, aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű. (2011. évi CXCV. tv. 4.§12.)

Mi hátrányos helyzetűnek tekintjük mindazon tanulókat, akik speciális foglalkozások nélkül az életben nem egyenlő eséllyel indulnak. Igyekszünk felismerni a szociális képességek tekintetében fejletlen és/vagy beilleszkedési zavarral küszködő, a kreativitás szintjét és/vagy motivációjukat tekintve fejletlen tanulókat. Kollégiumunkban a szociális, anyagi, a kulturális, műveltségi, a földrajzi, lakókörnyezeti hátrányokat, illetve ezek együttes megjelenési formáit találjuk meg. Ezek nevelési és oktatási problémaként jelentkeznek. Tevékenységünk e negatív helyzetek csökkentésére, megszüntetésére kettős.

5.1 A szociális hátrányok ellensúlyozása

- kedvezményes étkezés biztosítása
- tájékoztatás a törvények adta lehetőségekről és jogokról
- a szükséges kérelmek megírásában való segítség
- felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése
- pályaorientációs tevékenység folytatása
- személyiségfejlesztő foglalkozások tartása

- szükség esetén igénybe vesszük a pedagógiai szakszolgálatokat
- lehetőség szerint tanári mentori rendszer működtetése
- szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

5.2 A beilleszkedési és a magatartási zavarok enyhítését célzó feladatok

Beilleszkedési problémák eltérő okokból és eltérő mértékben alakulhatnak ki a tanulóknál. A velük való foglalkozás során különösen fontos, hogy kiderítsük, milyen okok állnak viselkedésük hátterében, és ennek megfelelően segítsük őket nehézségeik leküzdésében. A magatartási problémák felmérésének is, és megoldásának is legfontosabb eszköze a kommunikáció. A nevelőtanár feladata olyan bizalmon alapuló légkört teremteni, ahol a gondokról esetleg maga a diák számol be. Az elfogadó, kommunikatív légkör, a személyes elbeszélgetés már eleve segíti ezen problémák visszaszorítását.

A problémák helyes megítélésében éppúgy, mint a kezelésében a nevelők az iskolaorvossal, a védőnővel együttműködve munkálkodnak a diák megsegítésén.

Problémahelyzetben szükség lehet mind a szülővel, mind a diákkal való célzott beszélgetés(ek)re.

6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

6.1 A kollégiumi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

Tanulóink életkorából adódóan a kortárscsoportnak meghatározó szerepe van a személyiségfejlődésükre. Az együttes tevékenység pedagógiai hatékonysága rendkívül jelentős. A nevelőknek indirekt módszerek alkalmazásával kell megteremteni a feltételeket a társak közötti pozitív interakciók megvalósulására. A szoba, csoport és kollégiumi közösségi szintek kialakulása csak az arra adekvát tevékenységformák összehangolt tervezésével válhat eredményessé.

6.1.1 Tanulói önkormányzat

Az önkormányzat működése alapvető jelentőségű a kollégium életében. A kollégium csak akkor válhat a diákok otthonává, ha lehetőséget kapnak életük szervezéséhez. Szervezeti formája a Diákönkormányzat (DÖK), melynek fő feladata a kollégista diákok érdekeinek képviselete, véleményük kinyilvánítása. A vezetőket pályázat vagy rátermettség alapján a tanulók nyilvánosan választják. Munkájukat a tanulók egyetértésével választott patronáló tanár segíti.

Működésükben kerülni kell a formalizmus megjelenését. A tanulók igényeit tükröző tevékenységrepertoár kialakításához minden segítséget biztosítani kell. A tanulóknak tudniuk kell, hogy számíthatnak az önkormányzat segítségére. Törekedni kell arra, hogy a kollégiumi rend és fegyelem biztosításába is bekapcsolódjon a DÖK. Tevékenységük propagálásához meg kell teremteni megfelelő feltételeket.

A diákönkormányzat alapvető tevékenységi területei:

- Biztosítja a kollégiumban élő diákok érdekvédelmét, melynek keretén belül érdekfeltáró, egyeztető és képviseleti feladatokat lát el.
- Meghatározott kereteken belül gyakorolja döntési, egyetértési és véleményezési jogkörét.
- Részt vesz az éves programban tervezett kollégiumi rendezvények lebonyolításában.
- Kapcsolatot tart az iskolai diákönkormányzatokkal, a város kollégiumainak diákvezetőivel és az érdekvédelmi szervezetekkel.

A DÖK heti rendszerességgel ülésezik a patronáló tanárral, ahol megbeszélik az aktuális ügyeket, és összegyűjtik a diáktársaiktól érkező igényeket. Az ülésekről feljegyzést készítenek.

6.1.2 Interperszonális kapcsolatok

A perifériára szorult diákokat teljesíthető feladatokkal kell megbízni, a jó szervezőkészséggel rendelkezőket be kell vonni a kollégiumi élet alakításába. A csoportkohézió fejlesztéséhez elengedhetetlen a közös programok szervezése. A kortárs csoport személyiségformáló hatásának elsőrendűségét figyelembe véve közvetett módszerekkel kell az egyéni érdekeket összehangolni. Kiemelt feladat az elsőévesek beilleszkedésének segítése a csoportközösségbe.

6.2 A művelődési tevékenység szervezésének elvei

Kollégiumunk a művelődési tevékenységek területén biztosítja a befogadó és a cselekvő részvételi lehetőséget egyaránt, támogatjuk az egyéni és csoportos kezdeményezéseket: a diákok egyénileg, ill. a DÖK-ön keresztül is tehetnek javaslatokat: pl. filmklub, múzeumlátogatás, színházlátogatás, mozi. A programok szervezésénél figyelembe vesszük a csoportfoglalkozások témaköreit és az aktuális eseményeket. Igyekszünk kihasználni a kollégium tágabb és szűkebb környezetében nyíló művelődési lehetőségeket.

6.3 Sport és testedzés nevelési feladata

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik az, hogy tanulóink sportoljanak, játsszanak, friss levegőn sétáljanak, mozogjanak, kiránduljanak, fizikai megterheléssel járó tevékenységet folytassanak. Tudatosítanunk kell bennük, hogy a mozgáshiány a többi civilizációs ártalommal

együtt egyre több betegség okozója. Kíváncsi, hogy diákjaink eljussanak a sport egészségmegőrző, prevenciós értékének felismerésére. A játéknak és a sportnak a sokféle kedvező testi hatás mellett nagy befolyása van a tanulók erkölcsi, jellembeli fejlődésére is.

A sportolás rendelkezésre álló feltételei intézményünkben:

- udvari sportpálya
- egyéni sporteszközök /labdák, tollaslabda, asztali tenisz, súlyzók, kondicionáló gépek stb./

Konkrét tevékenységek

- minden este futási lehetőség
- esténként tetszés és igény szerint foci
- kondigépek használata
- focibajnokság szervezése

7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

A kollégista tanulók számára a család és az iskola mellett a nevelés harmadik fontos színtere a kollégium, melynek főbb funkciói:

- gondoskodás, család pótlás,
- társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése, (esélyegyenlőség) indulási hátrányok csökkentése,
- az ismeretszerzéshez, tudáshoz való viszony pozitív befolyásolása
- tartalmas társadalmi életre nevelés
- a tanuló személyiségének sokoldalú fejlesztése

Az intézmény feladatai szűkebb értelemben:

- folyamatos, megfelelő szintű ellátás (étkezés, szállás stb.)
- mindennapi törődés, amely a tanári tevékenységben a folyamatos odafigyelést, érdeklődést jelenti.

Gondoskodó tevékenységünk összetevői:

- megfelelő lakókörnyezet biztosítása (tisztaság, rend, új vagy újszerű bútorok, otthonosság stb.)

- megfelelő étkezés biztosítása
- jó színvonalú tisztálkodási lehetőségek, korszerű mosókonyha
- oldott, bizalomra épülő tanár-diák-kapcsolat, az iroda állandó „nyitottsága”, lehetőség a kommunikációra
- kis csoportos, ill. egyéni foglalkozás keretein belüli tanácsadás (életvitel, praktikus, ill. lelki tanácsok stb.)

A csoportvezető tanár folyamatos feladatai a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- a családi háttér alapos megismerése (személyes találkozás, gyakori kommunikáció, kapcsolattartás a rokonokkal, hozzátartozókkal)
- együttműködés az iskolával a tanuló helyzetét feltáró tevékenységben (osztályfőnökkel, szaktanárokkal, edzőkkel)
- a tanuló rendszeres támogatása a tanulásban (felzárkóztatás)

A kollégiumban élő tanulók személyiségfejlesztésében gyakorlatilag a kollégium minden lakója, dolgozója szerepet játszik (tanárok, diákok, nem pedagógus felnőttek), hiszen a kollégista naponta valamilyen kapcsolatba kerül velük. A gondoskodásban kulcsszerepe van a csoportvezető tanárnak, hiszen a kollégiumi tevékenység a legszorosabb kapcsolatot kívánja meg a csoportvezető tanár és diákjai között. Alapvető kívánság, hogy a pedagógusok minél több időt töltsenek neveltjeik között.

Figyelmet kell fordítani az alábbi területekre:

- tanulási problémák (gyenge képességű tanulók tanulási nehézségei)
- pszichés zavarok
- családi problémák
- szociális problémák
- kulturális viszonyok
- egészségügyi problémák

A kollégiumi gyermekvédelem fontos célja a megelőzés (prevenció).

Generál prevenció: a kollégiumi neveléssel átadott pozitív mintákkal, értékekkel, ismeretekkel. Helyes életvitelre, erkölcsös gondolkodásra és viselkedésre szoktatjuk tanulóinkat.

Speciálprevenció: személyre szóló gondoskodás, beavatkozás, terápia, segítő programokkal javíthatjuk, ill. meggátolhatjuk helyzetük rosszabbodását.

A gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozik a deviancia problémája:

Veszélyek lehetnek:

- drogfogyasztás, serkentők, izomnövesztők;
- alkohol.

A kollégiumi nevelőtanárok kötelessége megismerni a deviancia külsődleges jegyeit, az esetlegesen érintettek viselkedési szokásait (agresszivitás, durvaság, támadó magatartás, magányosság, nyugtalanság, közösséggel való szembenállás, iskolai igazolatlan hiányzások, őszinteség hiánya, iskolai teljesítményromlás).

Ugyanakkor a már kialakult krízishelyzet esetén a segítő–elhárító beavatkozást meg kell kezdeni: kapcsolatfelvétel a szülővel, iskolával, osztályfőnökkel, edzővel.

Feladatok, módszerek:

- a tanulók mindennapi tevékenysége szervezésében való közreműködés, támogatás
- közösségek szervezésénél a tanulók egyéni kéréseinek figyelembevétele
- segítség nyújtása, ill. közreműködés a tanulók magánéleti problémáinak megoldásában
- a tanulók sokoldalú megismerése, képességek, készségek felmérése
- segítség nyújtása a helyes énkép kialakításához (önértékelés)
- felnőttek és diákok közötti kölcsönös bizalom erősítő alkalmak teremtése (közös kulturális együttlétek, ünnepek, kirándulások)
- rendszeres lehetőség teremtése a diákok véleményének meghallgatására, és azok kinyilvánítására
- gyakoribb értékelésekkel (különböző szinteken) a teljesítmény elismerése, dicséret, jutalmazás

8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A hagyományápolás célja:

- a református keresztyén öntudat fejlesztése és ápolása

- a hazaszeretet elmélyítése
- az intézet, a város jó hírnevének megőrzése
- a helyi hagyományok és a környezet megbecsülése

Az intézmény hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése az alkalmazotti és a tanulói közösség minden tagjának kötelessége.

Az intézmény rendezvényeit (tanévnyitó, tanévzáró, vallási és állami ünnepek) az éves intézményi munkaterv tartalmazza. Koordinálásuk a kollégiumvezető és az igazgató feladata, csakúgy, mint az újabb rendezvények, események tervezése és bevezetése.

A kollégium minden lehetséges formában (rendezvények, emléktáblák, tanteremnévadások, honlap, évkönyv, egyéb kiadványok, médiamegjelenés) igyekszik emléket állítani a gimnázium és a kollégium névadóinak, a kollégium alapítóinak, volt dolgozóinak, főbb adományozóinak.

9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Kollégiumi jogviszony létesítésekor a kollégium házirendjét átveszik az érintettek, tájékoztatást kapnak a fogadóórák, a szülői értekezletek időpontjáról és más fontos eseményekről. A nevelőtanár az ellenőrzőbe írással vagy elektronikus levél útján értesíti a szülőket a tanuló gyenge vagy hanyatló tanulmányi eredményéről, vagy súlyos fegyelmi vétsége esetén, súlyos esetben az igazgató levélben értesíti a szülőket az aktuális problémáról (hátralék, fegyelmi vétség)

A kollégium egészének életéről, a munkaterről, az aktuális feladatokról, a tanulók haladásáról és egyéb eseményekről a kollégiumvezető, a nevelőtanárok, a pedagógiai kisegítő tájékoztathat-tájékozódhat a következő formákban:

- személyesen,
- honlapon keresztül,
- éves rend kiadásával,
- személyes üzenettel a MozaNaplóban (bethlenes diákok esetében), elektronikus naplón keresztül
- szülői értekezleten
- egyéni fogadóórán
- ellenőrző segítségével,
- telefonon,

- hagyományos levelezéssel,
- e-mailben
- gyülekezeti alkalmakkor
- iskolai rendezvényeken

A szülővel való kapcsolattfelvétel leginkább telefonon vagy írásban, illetve elektronikus levélben történhet.

Az iskolákkal és a sportklubokkal való kapcsolattartás fontosabb formái a nem bethlenes tanulók esetében.

A diákok intézményeivel igazgatói szintű kapcsolattartás alapozza meg az együttműködést, az információk áramlását. A csoportvezető pedagógusok keresik a kapcsolatot a kollégisták osztályfőnökeivel, szükség szerint szülői értekezleteken is tájékozódnak a diákok tanulmányi, magatartási helyzetéről. Az elektronikus naplóba történő betekintést lehetőségként kezeljük a tanulók iskolai előmenetele érdekében. A diákok sajátos helyzete miatt fontosnak tartjuk a kölcsönösséget, igyekszünk hatékonyan működtetni a kommunikációt.

A kollégium egészének életéről, a munkatervről, az aktuális feladatokról, a tanulók haladásáról és egyéb eseményekről a kollégiumvezető, a nevelőtanárok, a pedagógiai kisegítő tájékoztathat-tájékozódhat a fent említett formákban.

A sportolók edzéskötelezettsége megkívánja az egyesületekkel való szoros együttműködést, az edzőkkel a kapcsolattartást. Tájékoztatást adunk a kollégiumi elvárásokról, tanulmányi kötelezettségekről, programokról, elvárjuk a kollégistákat érintő edzés, versenyzés kötelezettségeivel kapcsolatos információkat. A kollégiumi élet kiemelt közösségi alkalmaira meghívást kapnak a diákokkal foglalkozó szakemberek.

10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

10.1 Egészségnevelési elvek

Nevelési feladat

A test gondozása, ápolása elengedhetetlen feladat. Belső igényszintre kell emelnünk a tanulóknak az egészséges és kulturált életmódot. Az ismeretek és információk adásán túl feladatunk, hogy felkészítsük diákjainkat arra, hogy önálló felnőtt életükben képesek legyen életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, olyan egészséges életvitelt tudjanak kialakítani, amely meggyőző erővel hat majdani környezetükre, családtagjaikra.

Ennek érdekében feladatunk:

- megismertetni a tanulókat a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőivel és a megelőzés módjaival,
- megelőzni a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás) kialakulását,

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók. Fontos, hogy a nevelést végző saját életvitelével adjon hiteles mintát.

Konkrét tevékenységek

A tanulók életét megfelelő mederben tartó, annak ritmust adó helyes napirend, életrend elfogadtatása, illetve az ehhez kapcsolódó pedagógiai feladatok:

- az önálló napkezdés, ébredés, reggeli teendők segítése
- az egészségvédő feltételek, a személyi higiénia, a testápolás feltételeinek biztosítása
- a személyes higiéné szükségletté válásának elősegítése
- az időjárásnak megfelelő öltözet, tiszta ruha, cipő - ezzel kapcsolatos tanácsok adása
- az önművelés és szórakozás helyes egyensúlyának kialakítása
- az iskolai terhelés utáni kikapcsolódás
- az esti rendszeres és módszeres tisztálkodás, az ágyazás, a napi nyolc órás nyugodt alvás biztosítása segíti a krízishelyzetbe jutottakat
- egészséges táplálkozás jelentőségének tudatosítása
- a családi és párkapcsolatok humánus kezelése
- erőszakos megnyilvánulások megelőzése
- baleset-megelőzési és elsősegélynyújtási ismeretek átadása

A csoportfoglalkozások tematikájába beépül:

- család-, lakás-, táplálkozás-, öltözködéskultúra
- rekreáció, test- és szépségápolás
- deviancia, káros szenvedélyek
- viselkedés, illemtan, tánc kultúra
- társas kapcsolatok, barátok, szobatársak
- mentális egészség, ajándékozási kultúra

10.2 Környezeti nevelési elvek

Az emberiség globális problémája a környezetszennyezés, mely nem ismer határokat. Szerencsére ma már a természet- és környezetvédelem is nemzetközi méreteket ölt.

Nevelési feladat

Tudatosítani kell diákjainkban: ahhoz, hogy eredményeket lehessen elérni ezen a területen, először a közvetlen környezetünket kell megvédeni. Aktív cselekvésre, a szemléletmód megváltozására van szükség. Fontos, hogy nyitott szemmel járjanak, hogy észrevegyék környezetük minden olyan mozzanatát, jelenségét, tennivalóját, amellyel saját életüket szebbé, tisztábbá, rendezettebbé tehetik. Meg kell keresnünk és ki kell használnunk azokat a diákotthon által nyújtott lehetőségeket, amelyekben a diákok megtanulhatják, gyakorolhatják a mindennapi környezetkultúra elemeit, melyek során a környezetkultúra erkölcsi kérdéssé, jellemet formáló és jellemet alakító tényezővé válik.

Konkrét tevékenységek

A mindennapi élet megszervezése kínálja a környezettel való kapcsolatteremtés különböző módjait. A környezet kulturáltsága tetten érhető az alábbi területeken:

- a szobarend kialakítása és ápolása
- az udvar, a kert megbecsülése, ápolása
- víz-, villany-, energiatakarékos program
- a tanulóasztal rendje, tisztasága
- a hűtőszekrény, az ételtároló, a konyha, a mosogató, a mosdó, a fürdő, a zuhanyozó rendben tartása és észszerű, takarékos, tiszta használata

A csoportfoglalkozások tematikájába kívánatos beépíteni:

- a közvetlen környezet veszélyei
- kötelező tűz- és balesetvédelmi tájékoztató, tűzriadó
- szűkebb környezetünk megismerése
- természetvédelmi értékek a tanulók lakóhelyén
- természetvédelmi területek elhelyezkedése Magyarországon
- a világörökség részei
- megemlékezés a Föld napjáról (április 22.)

A megvalósítás módszerei:

- előadások, filmek
- kirándulások, megfigyelések, túrák
- egyéni gyűjtőmunka, szakirodalom feldolgozása, kiselőadások
- kiállítás, vetélkedők

V. MÓDOSÍTÁSOK

1. Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium Pedagógiai Program módosítása 2021. 09.22

A Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégiumban érvényesülő négy projekt a Pedagógiai Program kiegészítését igényli.

1. SZTE – Nyelvtanulással a boldogulásért EFOP-3.2.14-17-2017-00001 sz. nyertes pályázat együttműködő partnerei vagyunk a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar idegen nyelvi tanszékeivel és a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Modern Nyelvek és Kultúrák Tanszékével a Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás című projekt.
2. Hódmezővásárhely – Ótemplomi Református Egyházközség konzorciumi partnerként EFOP3.2.3-17-2017-00058 sz. sikeres pályázata révén digitális iskolai projekt végrehajtására és fenntartására kerül sor a gimnáziumban.
3. A Bethlen Gábor Református Gimnáziumban 2017. 10. 31-től 2021. július 31-ig EFOP-3.3.7-17-2017-00005 sz. nyertes Közös nyelvünk a csend elnevezésű pályázat végrehajtására és fenntartására kerül sor a gimnáziumban
4. Hódmezővásárhely – Ótemplomi Református Egyházközség két intézményében, a Szőnyi Benjámin Református Általános Iskolában és a Bethlen Gábor Református Gimnáziumban, a Jövőnk a tét elnevezésű EFOP 3.2.5-17-2017-00006 sz. nyertes projekt végrehajtására és fenntartására kerül sor. Ezek a programegységek szervesen kapcsolódnak mindkét intézmény Pedagógiai Programjában megfogalmazott pályaaorientációs feladatokhoz, célokhoz.

1.1. Az idegennyelv-oktatás módszertanának megújítása intézményünk pedagógiai programjának részeként, deklarált oktatási-nevelési munkánkkal összhangban

Iskolánk oktató-nevelő munkájának alapelveivel és céljaival összhangban, a megfogalmazott irányok mentén, a tanulók idegen nyelvi kompetenciáinak fejlesztésére külön figyelmet fordítunk. Változó világunkban elengedhetetlen, hogy az idegennyelv-tanítás a megváltozott

tanulói, illetve munkaerő-piaci igényekhez folyamatosan képes legyen alkalmazkodni. A bevált, eredményesen működő módszertani gyakorlatok mellett, új gyakorlatokat is igyekszünk bevezetni, amelyek feltérképezéséhez, elsajátításához és bevezetéséhez célzottan keresünk segítséget.

A Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Bölcsészettudományi Karának idegen nyelvi tanszékeivel, valamint a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Modern Nyelvek és Kultúrák Tanszékével olyan együttműködést alakítunk, amely lehetővé teszi számunkra, hogy a felsőoktatásban folyó kutatások legfrissebb eredményeivel és az ezekre épülő jó gyakorlatokkal megismerkedjünk, ezeket elsajátítsuk és saját oktatási-nevelési munkánkba beillesszük, így biztosítva a minőségi oktatáshoz való hozzáférés jogát tanulóink számára.

Az SZTE-n a Nyelvtanulással a boldogulásért EFOP-3.2.14-17-2017-00001 számú pályázat keretében *Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás* címmel olyan új, informális módszertani anyagot dolgoztak ki, amely az idegennyelv-oktatás terén a változó világunk igényeit képes kielégíteni, valamint a tanulás- és nevelélmélet kutatási legfrissebb eredményeire támaszkodik. Iskolánk idegen nyelvi munkaközösségei az intézményünkben folyó idegennyelv-oktatás megújítása érdekében megismerkednek a kidolgozott élményalapú módszertannal. Az SZTE által kidolgozott és akkreditált pedagógustovábbképző programok elvégzésével, ill. az SZTE oktatói által tartott workshopokon, ismeretterjesztő előadásokon való részvétellel biztosítjuk, hogy nyelvtanáraink a gyakorlatban is elsajátítsák az új, informális, IKT-eszközökkel támogatott élményalapú nyelvoktatási és nyelvtanulási módszert.

Az élményalapú tanulás alapja a nem frontális, hanem a nyelvtanulók saját élményein és tapasztalatain alapuló, a nyelvtanulót a tanulásba aktívan bevonó módszer, amely alternatív eszköztárral bővíti a hagyományos nyelvtanítás módszertanát olyan módon, hogy az idegen nyelvi kulcskompetenciák fejlesztése továbbra is fontos szerepet játszik, ugyanakkor a nyelvtanulók igényei, céljai meghatározzák a nyelvtanulás módját.

Az élményalapú nyelvtanulás célja, hogy a megszokott osztálytermi rutinok, a hagyományos oktatási formák, a tipikus nyelvtanulási feladatok helyett találjunk olyan eszközöket, tevékenységeket, módszereket, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók teljességükkel vegyenek részt a tanulási folyamatban: olyan szemléletet és módszereket alkalmazunk, amellyel élmény a nyelvtanulás és amely célzottan növeli diákjaink motivációját, önbizalmát, miközben a kulcskompetenciák területein fejleszti idegennyelv-tudásukat, elsősorban a beszédképességüket.

Az élményalapú nyelvoktatás elemeit, ahogy azok az SZTE munkacsoportja által az EFOP-3.2.14-17-2017-00001 számú pályázat keretei között kidolgozott *Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás Módszertani Kézikönyvben* szerepelnek, beépítjük idegen nyelvi képzésünk mindennapi gyakorlatába olyan módon, hogy a képzési programok már megfogalmazott céljai semmilyen mértékben ne csorbuljanak, hanem ezekkel kiegészüljenek. Ehhez a gyakorlatban elsődlegesen a kézikönyvet kísérő feladatgyűjteményt használjuk. (Mind a kézikönyvet, mind a kidolgozott feladatötleteket az SZTE munkacsoportja bocsátja rendelkezésünkre.)

A megújulás egyik kiemelt feladata, hogy tanulóinknak segíthessünk olyan autonóm nyelvtanulókká válni, akik az iskolai kereteken kívül, illetve formális tanulmányaik befejezése után is képesek lesznek idegen nyelvi készségeiket fejleszteni, kompetenciáikat mélyíteni, a rendkívül gyorsan változó piaci igényekre személyes szinten is reagálni. Az eredményes nyelvtanulási minták elsajátítása a középiskolai nyelvoktatás feladata is, ezért ennek a mintának a megalapozása, bevezetése és használata idegen nyelvi munkaközösségünk feladata is. A hagyományos tananyagot kiegészítő és időnként felváltó, korszerű, a mindennapi életben használt, alkalmazásképes tudást célozzuk meg, mely a kulcskompetenciák mentén fejleszti diákjaink nyelvtudását, illetve erősíti a tanulásszervezési modellek, az egyént segítő módszerek kialakítását is.

1.2. A digitális pedagógiai módszertan a nevelő – oktató munkánkkal összhangban

Pedagógiai törekvésünk a tanulói ismeretek és attitűdök szintjének emelése, fejlesztése, a változó munkaerő piaci feltételekhez való alkalmazkodás képességének kialakítása az információs és kommunikációs technika eszközeivel.

Feladat a digitális készségek kiteljesítése új technológiák – mobil, internet, célzott információkeresési ismeretek nyílt oktatási anyagok – megjelenítésével, ami a matematikai kompetenciák, a problémamegoldó gondolkodás, a kreativitás fejlesztésének eszköze:

- a pedagógusok módszertani kultúrájának bővítése olyan pedagógiai módszerekkel és technikákkal, amelyek a tanulók önálló munkavégzését, divergens gondolkodását és problémamegoldó készségeinek mozgósítását kívánják meg, képzések és továbbképzések segítségével (például: az infokommunikációs eszközök napi tanítási-tanulási gyakorlatba való integrálásának támogatását szolgáló fejlesztések);
- a tanulók algoritmikus gondolkodására, a problémamegoldásra, a magasabb rendű gondolkodási készségekre fókuszáló módszertani megoldások meghonosítása;

- a tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztése digitális taneszközök és digitális tartalmak fejlesztésével vagy honosításával, valamint azok tanórai használatának elősegítésével, könyvtári szolgáltatások igénybe vételével intézményi informatikai fejlesztések segítségével, sajátos nevelési igényű tanulók részére digitális taneszközök fejlesztése és rendelkezésre bocsátása tanulási céllal;
- a tanulók információkezeléssel (információkeresés, -szűrés, -feldolgozás, -értékelés, prezentáció) kapcsolatos készségeinek fejlesztése módszertani fejlesztésekkel, valamint olyan digitális tartalmak és taneszközök fejlesztésével, amely támogatja ezen készségeket;
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulók integrált formában a projektsomagok alkalmazásában, kipróbálásában egyenlő eséllyel vesznek részt, a differenciált módszertani sajátosságok és kooperatív technikák áthidalják az esetleges akadályokat.

A digitális kompetenciafejlesztést támogató elvárt követelmény:

- A diákok számára épüljön be a tanulási feladatok közé az információkeresés, feldolgozás, kollaboráció IKT-val támogatott megoldásainak használata, valamint a médiatudatosság fejlesztése.
- Játékrobotok programozása, a programozási struktúrák elsajátítása játékosan, tantárgyi tartalmak játékos modellezése.
- Az IKT gyakorlati alkalmazása épüljön be a természettudományos tantárgyak – bővülő műveltségterületek bevonásával – elsajátításába a digitális szenzorokra épülő robottechnikán keresztül.

Digitális mérés-értékelési rendszerek bevezetése, elektronikus tudásfelmérés általánossá tétele felmenő rendszerben, amely lehetővé teszi elsősorban a formatív értékelés támogatását széles értékelési eszközkészlet kialakításával.

Fejlesztési tevékenység:

- A szervezet felkészítése a digitális oktatásra, eszközpark bővítése, módszertani továbbképzések teljesítése
- A tanulócsoporthoz végzett innovatív munka, melynek alapja az IKT módszertan minél szélesebb körű alkalmazása a 2019-20. tanévtől kezdődően, a Digitális Fejlesztési Terv tükrében.
- A cél minél több műveltségterület tantárgyain keresztül érvényesíteni a megújuló módszertani kultúrát tanórai keretben és szakköri formában egyaránt.
- A digitális módszertan a tervezési dokumentumok szerves része.

- Belső tudásmegosztással, szakmai fórumok szervezésével a megújuló módszertani sokszínűség bemutatása, jó gyakorlatok megosztása, meghonosítása.

A Digitális Fejlesztési Terv, ami a pályázat szakmai tartalmát rögzíti, a Pedagógiai program mellékletét képezi.

1.3. Az informális és formális módszertan összhangja az idegen nyelvek és a hitéleti oktatás, nevelés folyamatában

A *Közös nyelvünk a csend* pályázatunkban alapvető célunk volt az iskolán belüli nem formális és informális programok fejlesztése, az új szakmai tartalmak, módszertanok kidolgozása és fejlesztése, az élményalapú tanulási módszerek szélesebb körű alkalmazása, az iskolai közösség fejlesztéséhez, a tanulók közötti együttműködések kialakítása, az informális tanuláshoz szükséges terek iskolán belüli kialakítása, a programok működtetéséhez szükséges feltételek megteremtése, valamint azok megvalósítása révén a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása. Mindezek mellett a köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése, a korai iskolaelhagyók számának csökkentése, a tanulók alap- és kulcskompetenciáinak, valamint munkaerő-piaci kompetenciáinak fejlesztése, és a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődése.

Projektünkben két informális tanulási tartalom tananyaga, módszertana került kidolgozásra, majd megtörtént ezek elektronikus és nyomdai előállítás, megjelentetése. A lelki és fizikai egészség fejlesztésével a *Csendességek*, az idegen nyelvek erősítésével az *Idegen nyelvi teaházak* (angol, német, francia, latin, olasz) programjaiban foglalkoztunk, valamint elmélyítettük és fejlesztettük a holland partneriskolai kapcsolatunkat. A pályázat során 30 idegen nyelvi teaház, 20 Csendklub, 16 Leleki-fizikai tanácsadás programjai, valamint a csendesnapok, a mártélyi túrák, illetve a környezet-és egészségvédelmi projektnapok kerültek kidolgozásra, fejlesztésre.

A megvalósítási időszak után a fenntartás következik három teljes tanéven keresztül. Ezen időszak alatt is az informális-formális módszertani megoldásokat alkalmazzuk a csendesnapokon, a mártélyi túrák, valamint az idegen nyelvi teaházak és a történelmi projektnapok rendezvényein, amelyek tervezését és lebonyolítását tantestületi belső tudásmegosztással valósítjuk meg.

1.4. Hódmezővásárhely – Ótemplomi Református Egyházközség két intézményében, a Szőnyi Benjámin Református Általános Iskolában és a Bethlen Gábor Református Gimnáziumban, a Jövőnk a tét elnevezésű EFOP 3.2.5-17-2017-00006 sz. nyertes projekt végrehajtására és fenntartására kerül sor. Ezek a programegységek szervesen kapcsolódnak mindkét intézmény Pedagógiai Programjában megfogalmazott pályaaorientációs feladatokhoz, célokhoz.

A *Jövőnk a tét* a pályaaorientáló feladatokat koncentrálja, a pedagógiai program fejezetei kitérnek az elemeire. Célunk az, hogy minél szélesebb körű információhoz, ismerethez jussanak diákjaink a jövőképük alakításához, tudjanak betekinteni olyan életpályákba, ahol a gyakorlati tennivalókkal, hétköznapi feladatokkal is megismerkedhetnek, az egyetemek kínálatairól helyben és helyszíni látogatás során is tájékozódhassanak. A felsőfokú tanulmányok színterei az érettségi utáni egyetemi gyakorlatra fókuszál, ami a pályát (továbbtanulási irányt) választó fiatalot eligazítja. Az életkori sajátosságokat követő, értékes információkhoz jutnak diákjaink, saját kompetenciáikról is képet adó programelemek a személyiségük teljesebb megismerését is célozza.

Hódmezővásárhely, 2023. 03. 13.

Bovier Hajnalka
igazgató

VI. A PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA

1. A program hatályossága

A felülvizsgált helyi pedagógiai programot a tantestület számú határozattal elfogadta.

A felülvizsgált Pedagógiai programot a szülői munkaközösségülésén véleményezte.

A Pedagógiai programot a fenntartó képviselőjében a Közös Igazgatótanácssz. határozatában jóváhagyta.

2. A változtatás feltételei

A pedagógiai program indokolt változtatása a fenntartó jóváhagyásával történhet. Kivételt képeznek a kismértékű, a tervet alapjaiban nem jelentősen befolyásoló módosítások.

